

II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2009. december 15.)

a C 17/09 (korábbi N 265/09) számú, Németország által a Landesbank Baden-Württemberg szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásról

(az értesítés a C(2009) 9955. számú dokumentummal történt)

(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2010/395/EU)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

támogatási előírásaival, és hivatalos vizsgálati eljárást indított.

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra, különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felkérte a tagállamokat és más érdekelt feleket észrevételeik ⁽²⁾ megtételére, tekintettel ezekre az észrevételekre,

mivel:

(2) Az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot az Európai Unió Hivatalos Lapja ⁽⁴⁾ közzétette. A Bizottság felszólította az érdekelt feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket. A Bizottsághoz nem érkeztek az érdekelt felektől észrevételek.

(3) Az eszközátvételi intézkedés keretein belül az eszközök értékelési eljárására vonatkozó kérdésekben a Bizottságnak szakmai támogatást nyújtottak a vele szerződésben álló külső szakértő (Duff & Phelps, professzor Wim Schoutens), valamint az Európai Központi Bank (EKB) szakértői.

1. ELJÁRÁS

(1) A Bizottság a C 17/09 ügyben hozott, C(2009) 5260 számú, 2009. június 30-i határozatával ⁽³⁾ (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) korlátozott időtartamra engedélyezte a Baden-Württemberg tartomány és más közintézmények által a Landesbank Baden-Württemberg (a továbbiakban: LBBW vagy Bank) részére nyújtott tőkeinjekciót és eszközátvételi intézkedést. Ezzel egyidejűleg a Bizottság az említett határozatban aggályainak adott hangot arra vonatkozóan, hogy az eszközátvételi intézkedés az értékelés és a tehermegosztás vonatkozásában összeegyeztethető-e az EU

(4) 2009. október 9-én Németország benyújtotta az LBBW szerkezetátalakítási tervét, amelyet további tájékoztatókkal többször kiegészítettek. Az utolsó részleteket 2009. december 3-án adták át.

(5) Több találkozóra, e-mail-váltásra és telefonkonferenciára is sor került a Bizottság és Németország között.

(6) 2009. december 3-án Németország több vállalatot tett a szerkezetátalakítási terv végrehajtására vonatkozóan.

⁽¹⁾ 2009. december 1-jei hatállyal az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének helyére az EUMSZ. 107. és 108. cikke lépett. Az EK-Szerződés 87. és 88. cikke lényegében azonos az EUMSZ. 107. és 108. cikkével. A határozat keretein belül az EUMSZ. 107. és 108. cikkére való hivatkozások az EK-Szerződés 87. és 88. cikkére való hivatkozásként értendők, ahol ez helyénvaló.

⁽²⁾ HL C 248., 2009.10.16., 9. o.

⁽³⁾ HL C 248., 2009.10.16., 9. o.

⁽⁴⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

2. A TÉNYÁLLÁS BEMUTATÁSA

2.1. Kedvezményezett

- (7) Az LBBW egy német tartományi bank. A bank tulajdonosai Baden-Württemberg tartomány 35,5 %-os, a Sparkassenverband Baden-Württemberg (Baden-Württembergi Takarékpénztárak Szövetsége) kerekítve 40,5 %-os, Stuttgart város majd 19 %-os és a Landeskreditbank Baden-Württemberg (Baden-Württembergi Tartományi Hitelbank) majd 5 %-os részesedéssel. A bank összes tulajdonosa vagy közintézmény, vagy állami tulajdonban van.
- (8) Az LBBW a néhány vertikálisan integrált tartományi bank egyike. Az LBBW és leányvállalatai tevékenységének súlypontját a közép- és nagyvállalkozásokkal (kis- és középvállalkozások és nagyobb vállalkozások) és lakossági ügyfelekkel lebonyolított üzlet képezi. Az LBBW Private Banking szolgáltatást nyújt és Stuttgart város körzetében városi takarékpénztárként működik. Az LBBW további üzleti területei az ingatlanfinanszírozás (real estate) és a tőkepiaci üzlet (financial markets). A bank ezen felül takarékpénztárak részére szolgáltatásokat és termékeket nyújt.
- (9) Az LBBW mérlegfőösszege 2009. június végén 448 milliárd EUR volt. Az LBBW piaci részesedése a tevékenységével érintett belső piacok egyikén sem haladja meg a [> 4] (*) %-ot. Lokálisan, azaz a számára központi régiókban piaci részesedése valamivel magasabb. A vállalati ügyfelek üzleti területén Baden-Württembergben [< 15] %-ot, Szászországban [< 10] %-ot és Rheinland-Pfalz tartományban [< 5] %-ot ér el. A lakossági ügyfelek üzleti területén Baden-Württembergben [< 7] %, Szászországban [< 2] % és Rheinland-Pfalz tartományban [< 1] % az LBBW piaci részesedése. Az LBBW piaci részesedése a tőkepiaci üzletek területén Németországban és Európában is jelentéktelen.

2.2. Intézkedések

- (10) A bank számára két támogatási intézkedést nyújtottak: alapvető tőkeelemnek minősülő (Tier-1) tőkeinjekció 5 milliárd EUR összegben és egy eszközátvételi intézkedés 12,7 milliárd EUR összegű kezességvállalás formájában két, összesen 35 milliárd EUR volumenű strukturált értékpapír portfólióra ⁽²⁾. Az összes tulajdonos részesedésének megfelelő arányban vett részt a tőkeinjekcióban és közvetetten az eszközátvételi intézkedésben.
- (11) A tőkeinjekció a törzstőke részarányos emelésével történt, melynek során a meglévő törzstőke arányában kapott prioritást az új törzstőke szétosztása. A bank a bevitt tőkéért összesen 10 % ellentételezést fizet. A bank

azt tervezi, hogy a tőkét 2013-tól 5. részletben, évente fizeti vissza.

- (12) Az eszközátvételi intézkedést kezességek formájában nyújtották, amelyek az LBBW-t megvédik a veszteségektől és csökkentik a strukturált értékpapírokra előírt szavatolótőke-szükségletet. A kezességek két különböző portfóliót biztosítanak.

Az első, úgynevezett „ABS-portfólió” 17,7 milliárd EUR strukturált terméket tartalmaz, amelyet a bank közvetlenül birtokol. Az LBBW az ABS-portfólióra elsődleges kockázatot (first loss) vállal 1,9 milliárd EUR értékben és Baden-Württemberg tartomány vállalt 6,7 milliárd EUR-ig terjedő másodlagos kockázatot (second loss). A Németország által megadottak szerint a portfólió tényleges gazdasági értéke 2009. március 31-én [15-16] milliárd EUR körüli volt, piaci értéke pedig 10,137 milliárd EUR-t tett ki ⁽⁶⁾. A kezesség tőkeátvételi hatása [1-2] milliárd EUR volt.

A második, úgynevezett „SEALINK-portfólió” egy különleges rendeltetésű társaságnak nyújtott 8,75 milliárd EUR összegű hitelre vonatkozik, amely strukturált termékeket tartalmazó portfóliót birtokol. A SEALINK-portfólió esetében a first loss 2,75 milliárd EUR-t tesz ki. A portfóliót Szászország kezességvállalása fedezi, amelyben a SachsenLB banknak az LBBW általi átvétele ⁽⁷⁾ során állapodtak meg. Baden-Württemberg másodlagos kockázati kezességet vállalt 6 milliárd EUR értékben, így az LBBW számára nem áll fenn további veszteségek kockázata. A Németország által megadottak szerint a portfólió tényleges gazdasági értéke 2009. március 31-én [12-13] milliárd EUR körüli volt, piaci értéke pedig 8,006 milliárd EUR-t tett ki. A kezesség tőkeátvételi hatása [2,5-3,5] milliárd EUR volt.

- (13) A két portfólió teljes piaci értéke 18,143 milliárd EUR, tényleges gazdasági értéke pedig [27-29] milliárd EUR körüli.
- (14) A kezességet határozatlan időre nyújtották és azt az LBBW felmondhatja. Az LBBW egy kezdeti díjfizetésre vállalt kötelezettséget, amely 4,4 milliárd EUR tőkeátvételi hatással jár, és amelyre évi 7 % kamatlábat alkalmaznak. Az első évben ez a díj 308 millió EUR; a következő években a díj mértéke a kezesség alapjául szolgáló összeggel arányosan, és a szerkezetátalakítási eljárás során végzett felülvizsgálatok szerint csökkeni fog.

(*) Bizalmas adatok, a későbbiekben is [...] formában jelölve.

⁽²⁾ A részleteket lásd az eljárás megindításáról szóló határozatban.

⁽⁶⁾ Németország azt állítja, hogy az LBBW a Stress Case terület szakembereinek kijelentése szerint a következő öt évben az összességében várt veszteségnek csak [30-40] %-val kell számolni. 2020-ig Németország szerint csak [1-2] milliárd EUR veszteség fog keletkezni (vagyis kevesebb, mint az 1,9 milliárd EUR-ban meghatározott First Loss).

⁽⁷⁾ Vessd össze a Bizottság C 9/08 számú ügyben 2008. június 4-én hozott határozatával Sachsen LB (HL L 104., 2009.4.24., 34. o.). Lásd az eljárás megindításáról szóló határozat 4. lábjegyzetét is.

- (15) Németország úgy határozott, hogy a kezesség ellentételezését a következők szerint alakítja. Az LBBW visszamenőleg évi 336 millió EUR-t fizet. Ezzel az eredetileg előirányzott ellentételezés az első évre 28 millió EUR-val növekszik. Az ellentételezésre két különböző kamatláb alapján kerül sor: 6,25 % a tőkeátvételi hatásra és 10 % a kezességgel fedezett érték azon részére, amely meghaladja mindkét portfólió tényleges gazdasági értékét. A kezesség tőkeátvételi hatása 4,476 milliárd EUR-ra változott.
- (16) A feltőkésítés azért vált szükségessé, hogy kiegyenlítse a 2008-ban elszenvedett súlyos veszteségeket és fedezze a megnövekedett tőkeszükségletet. Az eszközátvételre azért volt szükség, mert a nagy strukturált értékpapír portfóliók értékhelyesbítései felhajtották a sajáttőke-szükségletet és a szavatoltőke-követelmény 2009 második negyedében már nem volt teljesíthető.

2.3. A kedvezményezett bank jövőbeli üzleti modellje

- (17) A szerkezetátalakítási terv az LBBW üzleti modelljének jelentős megváltoztatását irányozza elő. Ennek alapját az LBBW regionális központi üzletére való egyértelmű fókuszálás, valamint az olyan piacokra és ügyfelekre való koncentráció jelenti, amelyeknél magas elérési eredményesség és jelentős kereszttérítés (cross-selling) hatások várhatók. A tőkepiaci kereskedelmi aktivitásokat és a saját számlára és kockázatra történő kereskedést visszafogják. Összességében az LBBW-t a tőkepiac és az ügyfelek által indukált, komplett szolgáltatás- és termékpalalettát kínáló pénzügyi szolgáltatási csoportból egy egyértelműen a közép- és nagyvállalkozásokra és lakossági ügyfelekre fókuszáló üzleti bankká alakítandó át, amely céges és takarékpénztári ügyfelei számára egy sor üzleti finanszírozási (corporate-finance) és megválogatott pénzügyi befektetési (investment-banking) terméket is kínál. A földrajzi területi jelenlét vonatkozásában az LBBW visszavonul a külföldi piacokról, ill. csökkenti külföldi jelenlétét, és néhány németországi központi régióra koncentrálni.
- (18) A szerkezetátalakítás a következő irányelvekhez igazodik:
- Középtávon mérsékelt növekedés a német céges és lakossági ügyfelek üzleti területein; az ingatlanfinanszírozás néhány tartományra és megválogatott objektumra való koncentrációja;
 - az LBBW jelenlegi problémáinak fő okát képező strukturált értékpapírokba és a hitelhelyettesítő üzetek más formáiba való befektetés teljes leépítése; a meglévő portfóliók megszüntetése;
 - az üzleti aktivitások jelentős csökkentése, mindenképp a nagy volumenű üzetek területén és külföldön;
- a leányvállalatokban meglévő jelentős részesedések elidegenítése.
- (19) Az átalakított szerkezetű LBBW-nek öt központi üzleti területe lesz: Corporates I (közepes méretű céges ügyfelek), Corporates II (nagy céges ügyfelek), Retail (lakossági ügyfelek), Sparkassen, Real Estate (ingatlanfinanszírozás) és Financial Markets (tőkepiac). Ezen túl az LBBW a jövőben is fog vállalkozásorientált szolgáltatásokat nyújtani, különösen transaction banking, treasury és értékpapír szolgáltatást, valamint meghatározott termékeket takarékpénztárak számára. Az LBBW külföldi tevékenységét és külföldi jelenlétét jelentősen visszafogják, és a bank üzleti tevékenységét három központi regionális piacára, Baden-Württemberg, Rheinland-Pfalz és Szászország tartományokra koncentrálni, ahol a korábbi tartományi bankokkal való fúzió következtében most is tevékenykedik.
- (20) A szerkezetátalakítás – eltekintve a jelenlegi tervekben szereplő mérsékelt növekedéstől – szignifikáns hatással lesz az LBBW mérlegfőösszegére, valamint eredménykimutatására, mégpedig nem annak összetétele, hanem összhangja szempontjából. A bank mérlegfőösszege és kockázati eszközei (RWA) 2008-hoz képest 2013-ig a nem stratégiai tevékenységek leépítése és a részesedések eladása következtében várhatóan [25-30] % ill. [30-35] %-kal csökkennek. A 2008 végi adatokkal összehasonlítva az említett üzleti területek teljes leépítése következtében a mérlegfőösszeg összesen 182 milliárd EUR-val, ill. kb. 41 %-kal, a kockázati eszközállomány pedig [80-90] milliárd EUR-val, ill. [45-50] %-os mértékben csökken. A mérlegfőösszeg [35-45] %-os csökkenése, ill. a kockázati eszközállomány 50 %-os zsugorodása a hitelüzletről való kiszállásra vezethető vissza (mely területre átfogó hatással volt az eszközátvételi intézkedés). A többi központi üzleti terület visszaesése 25 % és 40 % közötti lesz.
- (21) Részleteiben az LBBW leépíti a hitelhelyettesítő üzetet, elidegeníti a részesedéseit, bezárja külföldi leányvállalatait és képviselői jelentős részét, feladja jelenlegi vállalkozói ügyfeleknek kínált termékeinek teljes termékcsoportjait, megszünteti közvetített jelzáloghitel üzetét, feladja a saját számlára és kockázatra végzett stratégiai kereskedelmi tevékenységét és megszünteti komplex pénzügyi tevékenységeit, az ingatlanfinanszírozást néhány régióra és kiválasztott objektumfajtákra korlátozza, valamint a kiemelt ügyfelekkel folytatott üzleteit a szomszédos országokra és Németországra korlátozza ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ A befektetett eszközök állományának különösen nagymértékű csökkentéseként jelöli meg Németország az LBBW Securities LLC (Broker/Dealer) [...] és az LRI Invest S.A. elidegenítését. Az LBBW Securities LLC az U.S. National Association of Securities Dealers tagja és ott Equity Sales és Private Placements engedéllyel rendelkezik. Ez a vállalkozás az LBBW egyetlen olyan leányvállalata, amely ezeket a szolgáltatásokat kínálja az LBBW ügyfeleinek. A [...] az LBBW-n belül egyedül kínál [...]. Az LRI Invest S.A. befektetési alapokat kezel, beleértve olyan alapokat is, amelyek részesedései részben a BW Bank lakossági ügyfeleinek tulajdonában vannak ([...] EUR értékben). Ezen túl az LRI Invest S.A. az egyetlen LBBW-társaság, amely [...]t [...]ben tud kibocsátani.

- (22) Az LBBW tevékenységének legnagyobb részét a fő üzleti terület képezi. A részesedésekre és leányvállalatokra összességében csak a bank teljes kockázati eszközállományának [6-8] %-a esik. Az LBBW hozzájárult ahhoz, hogy részesedési portfólióját jelentős mértékben csökkentse. A szerkezetátalakítás során elidegenítendő összes részesedés könyv szerinti értéke kb. 4,5 milliárd EUR (2008. december 31-i állapot), amely a részesedések és leányvállalatok összes könyv szerinti értéke 50 %-ának felel meg.
- (23) A tervezett elidegenítés jelentős része a bank fő üzleti területét érinti, mégpedig az S Pénzügyi Csoport⁽⁹⁾ (S-Finanzgruppe) vállalkozásaiban való részesedéseket:

- a) DekaBank Deutsche Girozentrale (a Sparkassen-Finanzgruppe Asset-Managere)
- b) LBS Landesbausparkasse Baden-Württemberg (lakástakarékpénztár)
- c) SV Sparkassen Versicherung Holding AG (biztosítótársaság)

- (24) A szerkezetátalakítás folyamán az LBBW központi bankjában a jelenlegi 10 000 munkatársból 2 500 főt (teljes munkaidőre vonatkoztatva) leépít. Abból indulnak ki, hogy a szerkezetátalakítás nem csak az igazgatási költségeket csökkenti, hanem a jövedelmezőséget is stabilizálja, mivel az összes volatilis üzletágat feladják.

2.4. Szervezeti felépítés

- (25) A szerkezetátalakítás célja egy egyszerűbb, átláthatóbb vállalati struktúra kialakítása, amely összességében kevesebb forrást használ fel az LBBW igazgatására. A kockázatkezelési és pénzügyi ellenőrzési igény csökkenni fog, mivel az LBBW teljes üzletágakat és termékcsoportokat

ad fel, továbbá leépíti külföldi jelenlétét, valamint leányvállalatokat és részesedéseket idegenít el.

- (26) Karcsúsították a meglévő üzleti partnerek állományát, és a takarékpénztáraknak nyújtott szolgáltatásokat világosabban le kell választani más üzleti területekről, hogy az eredmények meghatározása átláthatóbbá váljon. A lebonyolítandó hitelhelyettesítő üzemeltetéstől kivont eszközöket egy úgynevezett belső szerkezetátalakítási részlegbe (internal restructuring unit) vezetik át, és azokat elkülönítetten kezelik.

2.5. Vállalatirányítás

- (27) A szerkezetátalakítással a bank jelenlegi vállalatirányítási szerkezete is jelentős változásokon megy át. Először is a Landesbank Baden-Württembergről szóló törvényben szereplő közfeladatokra való hivatkozást változtatják meg, annak hangsúlyozására, hogy az LBBW minden üzletét üzemgazdasági kritériumok alapján fogja végezni. Ezt az alapvetet az LBBW alapszabályában, az üzletpolitikában és a belső eljárási rendben is rögzítik. Annak kifejezésére, hogy az LBBW-t, annak ellenére, hogy köztulajdonban van, magángazdasági vállalkozásként vezetik, az LBBW-t közjogi intézményből részvénytársasággá alakítják át. A jogi forma megváltoztatását úgy hajtják végre, hogy a részvénytársasággá való átalakulás legkésőbb 2013 decemberéig befejeződjön. Ezen túl az önkéntes német Vállalatirányítási Kódex legjelentősebb szempontjait 2010 végéig bevezetik.

- (28) Másodszor újradefiniálják az alapszabályban meghatározott szervek, mint a közgyűlés vagy tulajdonosi gyűlés, felügyelő bizottság és igazgatóság funkcióit a feladatok világos felosztása és a nagyobb átláthatóság érdekében. A közgyűlés vagy tulajdonosi gyűlés jogosítványait a részvénytársasági jog szerinti tipikus feladatokra korlátozzák, különös tekintettel az információ-hozzáférési jogokra és a nyereség felhasználásáról szóló határozathozatalra. Az ezt meghaladó átfogó jogosultságokat, amelyek az ügyvezetés méltánytalan befolyásolását tennék lehetővé, megszüntetik. Az eddigiektől eltérően az igazgatóság felügyeletének és ellenőrzésének funkcióit kizárólag a felügyelő bizottsághoz helyezik. A felügyelő bizottság befolyása az ügyvezetés döntéseire azokra az esetekre korlátozódik, amelyekben a német társasági jog és hitelügyi törvény (KWG) szerint beavatkozás szükséges. A napi, operatív ügyvezetésben egyértelműen az igazgatóság illetékes, ami csökkenti a tulajdonosok vagy képviselőik általi méltánytalan befolyásolás lehetőségét.

⁽⁹⁾ Néhány más értékesítés ezenkívül közvetlenül érinti közepes vállalati ügyfelekkel, a lakossági ügyfelekkel és az intézményi ügyfelekkel folytatott fő tevékenységét, így pl. az európai LBBW-leányvállalatot [...] és az LBBW Luxemburgot, amely társaságok elsősorban az LBBW fő piacainak német ügyfeleit szolgálják ki a belföldi piacon kívüli aktivitások területén.

[illegible]

- (32) Az alapforgatókönyv szerint 2009 továbbra is nehéz év lesz, a bruttó hazai termék (GDP) a tartós pénzügyi válság következtében zsugorodni fog. 2010-től fokozatos javulásra számítanak, a pénzpiacokon és gazdaságban is teljesen normalizálódhat a helyzet. Az LBBW abból indul ki, hogy a német GDP 2009-ben 6,2 %-kal esik vissza, 2010-ben viszont 1 %-kal emelkedik; a bank 2013-ig a GDP fokozatos, 2,5 %-ra való emelkedését várja. A munkanélküliség tekintetében 2010-re 9,8 %-os mélypontot feltételeznek, továbbra is magas marad az érték 2011-ben, majd 2013-ban 8,3 %-ra való visszaesésre számítanak. Az LBBW továbbá csekély mértékű, enyhén emelkedő inflációs rátával kalkulál, amely jelentősen elmarad az EKB által megadott inflációs céloktól. A központi bankok expanzív pénzpolitikája és az államháztartási hiány erőteljes növekedése ellenére abból indulnak ki, hogy az infláció a reális potenciális növekedés fényében csekély lesz.
- (33) E feltételezések alapján az LBBW fő üzleti területein a következő hatásokkal számol. A jövedelmezőség a főként az értékpapírüzlet által mozgatott lakossági üzleti területen továbbra is mérsékelt lesz. A jutalékok jelentősen visszaeshetnek és feltételezhető, hogy túl gyorsan nem fognak emelkedni, mivel a lakossági ügyfelek biztonságosabb befektetési formák, elsősorban a betéti ügyletek felé fordulnak. Az új törvényi előírások és a magas fokú termék-átláthatóság minden valószínűség szerint tovább növelik a kamatkülönböztetire ható nyomást. Ezzel szemben nagyobb mértékű hozzájárulást várnak az eredményhez a céges ügyfelek üzletágától, elsősorban a közép vállalkozások területén. Az LBBW a belföldi és nemzetközi versenytársak részleges visszavonulása miatt esélyt lát a közép vállalkozások házi bankjaként szolgáló funkciójának kiépítésére, és 2010-ben ezen a területen növekvő keresletre számít. Az LBBW ezen túl úgy véli, hogy a jövedelmezőség a keresztértékesítés (cross selling) következtében, különösen hedging-eszközök értékesítésével kamat-, valuta- és árupozíció-kockázatokra tovább javítható.
- (34) A nagy ügyfelek üzleti területére vonatkozóan az LBBW középtávon emelkedő hitelkeresslettel számol, és azzal is, hogy nem csak a klasszikus sajáttőke- és idegentőke-termékek, hanem a mérleg-átalakítások iránt is növekedni fog az érdeklődés. Az LBBW a pénzpiaci üzleti területe jelenleg azokból az egyszeri hatásokból és kirívóan kedvező finanszírozási feltételekből profitál, amelyek abból adódnak, hogy az Európai Központi Bank nagy pénzmennyiségeket kedvező feltételekkel bocsát rendelkezésére. Ezzel szemben az LBBW középtávon abból indul ki, hogy a piaci volumen a pénzpiacokon a volatilitás normalizálódása és a gazdasági fejlődés miatt újra pozitív fejlődésnek indul. Konkrétan mérsékelt növekedésre számítanak a strukturált tőkepiaci termékek esetében és arra, hogy növekszik a tőkepiac igénybevétele.
- (35) A várakozások fényében csökkennie kell az LBBW opportunistá üzlettől való függésének és növelhető a stabil bevételi források részaránya. A piaci kockázatok csökkennének, és kiválthatnák a saját számlás kereskedelem jutalékbevételeiből származó jövedelmeket. Az eddigi magas hitelkockázati koncentrációt már csökkentették és az még további leépítés előtt áll.
- (36) Pesszimista forgatókönyv esetén, amikor a kockázati eszközállományt 2011, 2012 és 2013 években 10 %-kal magasabbra becsülték, mint az alapforgatókönyvben, a tőkemutatók jelentősen rosszabbak lennének, mint a realista forgatókönyvben. A bank a szavatolótőke-követelményekben előírt tőkemegfelelési mutatót azonban még ebben az esetben is teljesítené, mivel az alapvető tőke aránya soha nem esne 7 % alá és az összes sajáttőke arány minden évben legalább 10 %-ot tenne ki. A céges hitelezési ügyletekből várt veszteségek meghatározására a bank stressztesztet is végzett, mivel ez a terület a fő piacokon tevékenykedő ügyfelek exportorientáltsága miatt a világkereskedelem visszaesése következtében kárt szenvedhet. Annak ellenére, hogy ez a tőkemutatókat tovább rontaná, a banknak még mindig elegendő puffertőke állna rendelkezésére.
- (37) Az LBBW diverzifikált finanszírozási összetétellel rendelkezik: A bank lényegében (i) takarékpénztárak és más pénzüintézetek, (ii) jelzálogkötvények és más értékpapírok, valamint (iii) ügyfeleinek kötelezettségei segítségével finanszírozza magát. A szerkezetátalakítási terv alapján a banknál nem merül fel finanszírozási szükséghelyzet. Különösen az állományvédett, államilag garantált, 2015-ig lejáró kötvényekkel való finanszírozás nem fog a terv szerint finanszírozási hiányt okozni, mivel az ezek alapján szolgáló eszközöket leépítik. A bank tekintélyes jegybankképes eszközállománnyal rendelkezik, amelyekhez likviditási hiányok esetén hozzányúlhat. Ezen kívül a likviditáskézelési célból készített belső elemzések és stressztesztet az mutatták ki, hogy a bank besorolásának további visszaminősítésével még kedvezőtlen feltételek mellett is likviditási problémák nélkül meg tudna birkózni.

2.7. Németország vállalásai

- (38) Németország vállalta, hogy az LBBW szerkezetátalakítási tervét teljesíti, és a következő (a mérlegfőösszeg és a kockázati eszközállomány csökkentésére, valamint az elidegenítésekre vonatkozó) ígervényeket és magatartási kötelezettségvállalásokat tette:

„A német kormány és az LBBW az LBBW szerkezetátalakításának következő strukturális intézkedéseire tesznek ígéretet:

(...)

3. Az LBBW 2008 évi eszközállományából (kb. 448 milliárd EUR mérlegfőösszeg 2008.12.31. fordulónappal) kb. 182 milliárd EUR-t, azaz kb 41 %-t leépít. Ebből kb. [125-135] milliárd EUR leépítését 2013. december 31-ig realizálják.

4. Az LBBW 2008 évi kockázati eszközállományából (kb. 178 milliárd EUR-t 2008.12.31. fordulónappal) kb. [80-100] milliárd EUR-t, azaz kb [40-60] %-t leépít. Ebből kb. [60-80] milliárd EUR leépítését 2013. december 31-ig realizálják.
5. Az LBBW következő részesedéseit, amennyiben ezeket még nem idegenítették el, úgy legkésőbb a megadott időpontokig a lehető legjobb áron értékesítik. Ennek során a mai üzleti volumen részesedéseinek lényeges, értékmeghatározó elemeit az értékesítésig meg kell őrizni és értékesíteni kell.
- a. Sachsen DV Betriebs- und Servicegesellschaft mbH (2009. augusztusban értékesítve)
- b. quirin bank AG (2009. szeptemberben értékesítve)
- c. DekaBank Deutsche Girozentrale (értékesítése [...] végéig tervezett)
- d. Lassarus Handels GmbH (értékesítése/felszámolása [...] végéig tervezett)
- e. LBBW Securities LLC (Broker/Dealer) (értékesítése/bezárása [...] végéig tervezett)
- f. LBBW Luxemburg S.A. ([...] értékesítése [...] végéig tervezett, [...] felszámolása)
- g. LRI Invest S.A. (értékesítése [...] végéig tervezett)
- h. LBBW Asset Management (Írország) plc (értékesítése, ill. bezárása [...] végéig tervezett)
- i. LBS Landesbausparkasse Baden-Württemberg[...] (értékesítése [...] végéig tervezett)
- j. SV Sparkassen Versicherung Holding AG (értékesítése [...] végéig tervezett)
- k. LBBW Immobilien GmbH (lakásállomány) (értékesítése [...] végéig tervezett)
- l. [...] (értékesítése [...] végéig tervezett)
- m. [...] (értékesítése [...] végéig tervezett)
- n. [...] (értékesítése [...] végéig tervezett).
6. Az 5 pontban felsorolt részesedések értékesítése [...] hónappal, legkésőbb azonban 2013.12.31.-ig elhalasztható, amennyiben az LBBW igazolja, hogy a tranzakcióból befolyó elidegenítési bevétel alacsonyabb, mint az LBBW Kereskedelmi Törvénykönyv szerinti egyedi vagy különálló pénzügyi kimutatásában szereplő mindenkor könyv szerinti érték, vagy az a konszern IFRS (Nemzetközi Pénzügyi Jelentési Szabványok) szerinti konszolidált éves beszámolójában veszteséget okozna.
7. Az 5 pontban feltüntetett ígervények teljes körű és korrekt megvalósítását egy megfelelő képzettségű szakértő, előnyösen egy könyvvizsgáló folyamatosan és teljeskörűen felügyeli, és részletesen megvizsgálja. A trustee azt is megvizsgálja, hogy a vételárra vonatkozó döntést gazdasági kritériumok alapján hozták-e meg. Az LBBW jelen határozat kézbesítésétől számított három hónapon belül javasol a Bizottságnak egy megfelelő független szakértőt. A Bizottság fenntartja magának szakértő kinevezéséhez való hozzájárulás jogát. A Bizottság a szakértőtől igazolásokat és pontosító nyilatkozatokat kérhet be. A szakértő költségeit az LBBW-t terhelik.
8. Amennyiben az 5 pontban megnevezett részesedések egyikét nem értékesítenék a mindenkor megnevezett fordulónapig, beleértve a határidő rendelkezésre álló meghosszabbítási lehetőségeit is, úgy a Bizottság külön határozatban dönthet arról, hogy az adott részesedést egy elidegenítési vagyongazdálkodónak kell értékesítenie. Az elidegenítési vagyongazdálkodó költségei az LBBW-t terhelik.
9. Az LBBW a következő képviselőit a lehető leggyorsabban, de legkésőbb 2010.12.31.-ig bezárja:
- a. Barcelona
- b. Madrid
- c. Párizs
- d. Amszterdam
- e. Milánó
- f. Budapest
- g. Varsó
- h. Prága
- London, New York, Szingapúr és Tokió városok kirendeltségeinek méretét számottevően csökkentik.

A német kormány és az LBBW vállalják, hogy az LBBW betartja az alábbi magatartási kötelezettségeket:

10. Az LBBW a szerkezetátalakítási terv legkésőbb 2012.12.31.-ig történő megvalósítása során hátrasorolt tőkére csak akkor teljesít adósságszolgálatot, ill. csak akkor tartózkodik a hátrasorolt tőke veszteségként való leírásától, ha erre a tartalékok valamint a Kereskedelmi Törvénykönyv (HGB) 340. § f/g pontjai szerinti rendkívüli tétel felszabadítása nélkül is kötelezett.
11. Az LBBW 2012.12.31.-ig nem vásárol az LBBW-vel versenyben álló pénzügyintézetektől. Más részesedési üzemekre, amelyek az LBBW üzleti modelljének keretein belül az eredeti ügymenet körébe sorolhatók, továbbra is lehetőség van, ha azok a bank életképességét nem befolyásolják kedvezőtlen módon.
12. Az LBBW a gazdasági alapelvek figyelembevételével és az LBBW új üzleti modelljének keretein belül közreműködik egy általános tartományi banki konszolidációban. Amennyiben az LBBW-nek egyes tartományi bankokkal való összefonódásokat kell megvizsgálnia, úgy az LBBW ennek során az összefonódott intézmény hosszú távú életképessége biztosításának követelményeit és annak a reálgazdaság méltányos hitelezésére irányuló tartós képességét tartja szem előtt. Egy lehetséges tartományi banki konszolidáció keretein belüli esetleges vásárlásokhoz vagy összeolvadásokhoz a Bizottság előzetes hozzájárulása szükséges.
13. Az LBBW azokban a piaci szegmensekben, ahol szignifikáns piaci részesedéssel rendelkezik, vagyis a közép vállalkozások és a lakossági ügyfelek üzleti területein, 2012.12.31.-ig nem kínál 10 (a piaci részesedés alapján) legfontosabb versenytársa közül a legkedvezőbb árainál kedvezőbb árakat.
14. Az LBBW nem reklámozza magát a támogatási intézkedéssel, vagy a versenytársakkal szemben abból származó előnyökkel.
15. LBBW hitelezési és tőkebefektetési tevékenysége keretein belül a piacon szokásos és a szavatoló-tőke-követelményeket, valamint a bank gazdálkodása szempontjából méltányos feltételekkel figyelembe veszi a gazdaság, különösen a közép vállalkozások hitel igényét.
16. Továbbá az LBBW felülvizsgálja belső motivációs rendszereit azok megfelelősége szempontjából, és

odahat, hogy ezek a rendszerek ne csábítsanak méltánytalan kockázatok vállalására, és hogy ezek igazodjanak a tartós és hosszú távú vállalati célkitűzésekhez és átláthatóak legyenek.

17. LBBW kibővíti a kockázati monitoring és kockázatfelügyeleti területeket. Ennek során a teljes hitel-helyettesítő üzletet elválasztják a bank fő üzleti területeitől és a funkcionálisan különálló belső szerkezet-átalakítási egység (internal restructuring unit) (IRU) alá rendelik. Ez az egység biztosítja a leépítendő aktivitások különálló megjelenítését, beszámolását és irányítását.
18. LBBW a takarékpénztári üzletet 2010.12.31.-től különállóan jeleníti meg.
19. LBBW körületekintő, megbízható és a fenntarthatóság elvét követő üzletpolitikát folytat.
20. LBBW nem használja ki likviditási előnyként a kezességi struktúra EKB-képességét.
21. LBBW a kezesség nyújtásáért visszamenő hatállyal kezdetben évi 6,25 % díjat fizet a kiinduló tőke-átvételi hatás alapján. Ez a mindenkor rendelkezésre álló kezesség csökkenésével arányosan csökken. LBBW ezen felül évi 3,75 % ellentételezést fizet a kezesség értékpapírosított portfólióra (ABS-portfólió) vonatkozó, 1,5 milliárd EUR-t meg nem haladó rész-összege után. Vagyis az LBBW ezt a pótlólagos ellentételezést mindaddig teljes összegben fizeti, amíg az értékpapírosított portfólióra eső kezesség összege még legalább 1,5 milliárd EUR-t tesz ki; amennyiben a kezesség összege 1,5 milliárd EUR alá csökken, úgy már csak a fennmaradó kezesség összege után kell megfizetnie a 3,75 %-os ellentételezést.

A vállalatirányításra vonatkozó ígervények

22. Az eddigi igazgatási tanácsot egy független felügyelő bizottsággá alakítják át a vállalatirányítási kódex irányelvei szerint.
 - a. A felügyeleti és ellenőrzési funkciókat kizárólag a felügyelő bizottság gyakorolja, azokat már nem osztják el két grémium (teherviselői gyűlés és igazgatási tanács) között. Az alapvető jelentőségű üzletekre a felügyelő bizottság fenntartja a szokásos hozzájárulási jogokat.

- b. Az LBBW igazgatósága a napi és operatív ügyvezetését önállóan végzi és ezért kizárólag a vállalkozással szemben felel. Kizárt annak lehetősége, hogy akár a felügyelő bizottság, akár a tulajdonosi gyűlés vagy közgyűlés utasíthassa az igazgatóságot.
- c. Az eddigi teherviselői gyűlést egy közgyűléssé vagy tulajdonosi gyűléssé alakítják át. Jogosítványait a közgyűlés részvénytársasági jog szerinti tipikus feladatokra (pl. a nyereség felhasználásáról szóló határozathozatal, vállalkozási szerződések megkötése, felszámolási határozatok stb.) koncentrálnak.
- d. A felügyelő bizottság összes tagjának rendelkeznie kell a tőkekövetelmény-direktíva⁽¹⁰⁾ (capital requirements directive – CRD) aktuális változata, ill. a német hitelügyi törvény (KWG) 36. § 3. bekezdés 1. oldal szerinti alkalmassággal. Tagnak alkalmas az, aki megbízható és birtokában van az ellenőrző funkció gyakorlásához, valamint az LBBW által folytatott ügyletek megítéléséhez és felügyeletéhez szükséges szakmai ismereteknek.
- e. A felügyelő bizottság tagjainak száma 21 főre csökken.
- f. A részesedések tulajdonosainak járó helyek felét külső szakértőkkel töltik be.
- g. A szerkezetátalakítási szakaszban, vagyis a vállalatirányítási szempontok bevezetésétől a jogi forma 2013-ban történő, 24. pont (lásd lent) szerinti megváltoztatásáig a felügyelő bizottság elnöki posztját egy olyan személy tölti be, akit a felügyelő bizottságba a 22. pont f betű (lásd fent) szerint delegáltak. Ezt követően az elnök kinevezése a német és európai részvénytársasági jogban előírt törvényes eljárással történik.

23. Bizottságok

a. Kockázatkezelési bizottság

A mai hitelbizottság klasszikus kockázatkezelési bizottsággá alakul, amelynek nem csak a hitelügyi döntésekhez kell hozzájárulnia az illetékességi rendnek megfelelően, hanem intenzíven foglalkozik az átfogó kockázatkezelés témáival is. A bizottság elnöke a felügyelő bizottság egyik,

megfelelő bankszakmai ismeretekkel rendelkező tagja.

b. Ellenőrzési és mérlegbizottság

Az ellenőrzési bizottságot a felügyelő bizottság egy olyan tagja vezesse, aki speciális ismeretekkel rendelkezik a banki számvitel területén.

c. Elnökségi bizottság (személyzeti és jelölő bizottság)

Személyzeti kérdésekre egy elnökségi bizottság alakul. A tulajdonosok képviselői ebben a bizottságban egyben egy jelölő bizottságot is képeznek, amely a tulajdonosi gyűlés vagy közgyűlés számára javaslatot tesz a felügyelő bizottsági helyek betöltésére alkalmas jelöltekre.

24. Jogi forma megváltoztatása: Egy európai részvénytársaság, ill. részvénytársaság vállalatirányítási szempontjainak összes lényeges tartalmi elemét (a 22. és 23. pontokban leírtak szerint) azonnal, de legkésőbb 2010.12.31.-ig be kell vezetni. Legkésőbb 2013.12.31.-i hatállyal az LBBW-t egy európai részvénytársasággá (SE), ill. részvénytársasággá alakítják át, melynek során a tartalmi vállalatirányítási elemek 2010 végéig történő bevezetésének mérföldkövén felül a jogi forma váltásának törvényi és alapszabálybeli kiigazításait is úgy elő kell készíteni, hogy ez legkésőbb 2013.12.31.-ig befejeződjön.

25. Az üzemgazdasági szempontok szerinti vállalatvezetés biztosítása

a. Általános elvek

A Landesbank Baden-Württemberg-ről szóló törvényben (Landesbankgesetz – LBWG) egyértelművé kell tenni, hogy a tartományi bank ügyleit gazdasági alapelvek szerint kell végezni és ennek során figyelembe kell venni a tartományi banki feladatokat is.

b. Üzlet specifikus elvek

Biztosítják, hogy az új üzleteket olyan referencia-kamatok alapján kalkulálják, amelyek nem okoznak torzulást a kezességnyújtási felelősség-vállalási kötelezettségek miatt.

⁽¹⁰⁾ HL L 177., 2006.6.20., 1. o. Módosítva az Európai Parlament és a Tanács a 2006/48/EK, a 2006/49/EK és a 2007/64/EK irányelvnek a központi hitelintézetek kapcsolt bankjai, egyes szavatolóőkelemek, nagykockázat-vállalások, felügyeleti szabályok és válságkezelés tekintetében történő módosításáról szóló 2009/111/EK irányelve (2009. szeptember 16.) által (HL L 302., 2009.11.17., 97. o.).

c. A tulajdonosokhoz való viszony

A tulajdonosokhoz való viszonyban a részvénytőkével rendelkező társaság és részvényesei közötti tipikus *arms-length* elv érvényesüljön. A vagyon a tulajdonosok részére csak osztalék és felszámolási bevétel formájában osztható ki.

26. A szakmában szokásos mértékű hozamra (Return on Equity) való törekvés: LBBW arra törekszik, hogy a szerkezetátalakítási terveknek megfelelően közép-távon (vagyis az átalakítást 2013-as befejeződése után) és azután is [10-12] %-os adózás előtti saját tőke hozamot gazdálkodjon ki a kockázati profilnak megfelelő szavatoló tőke ellátottság mellett.

Egyéb vállalások

27. 2013-ig minden évben, 2013 évet is beleértve, Németország az elért haladásról szóló jelentést nyújt be a Bizottságnak. A jelentésnek tartalmaznia kell a szerkezetátalakítási terv megvalósítása előrehaladásának összefoglalását, továbbá a jelen határozat szerinti részesedés értékesítések, valamint leányvállalat-, részleg- és telephelybezárások részleteit. Fel kell tüntetni az értékesítés vagy bezárás időpontját, a 2008.12.31.-i könyv szerinti értéket, a vételárat, az eladással vagy bezárással összefüggő összes nyereséget vagy veszteséget. A jelentést az LBBW éves zárásának az igazgatási tanács (ill. felügyelő bizottság) általi jóváhagyását követő egy hónapon belül, de legkésőbb az adott év május 31-ig kell benyújtani.”⁽¹¹⁾

3. NÉMETORSZÁG ÁLLÁSPONTJA

- (39) Németország kéri a szerkezetátalakítási terv engedélyezését. Németország nem vitatja, hogy ezek az intézkedések állami támogatást képeznek. Németország azonban azt állítja, hogy az intézkedések az eszközátvételi intézkedésért járó ellentételezés hozzáigazítását és a vállalatok benyújtását követően az EUMS. 107. cikkének (3) bekezdése b) pontja szerinti szerkezetátalakítási támogatásként a belső piaccal összeegyeztethetők.

4. A VIZSGÁLAT MEGINDÍTÁSÁNAK OKAI

- (40) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeinek adott hangot arra vonatkozóan, hogy az eredeti intézkedés összeegyeztethető-e a Bizottságnak az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről kiadott közleményével⁽¹²⁾ (a továbbiakban: értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény), különösen, ami az értékelést és a tehermegosztást illeti. Az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény

követelményei az eszközátvételre alkalmas vagyonelemek elhatárolása, a vagyonrészek kezelésének formája, az átláthatóság és a közzététel, valamint a kezességért fizetett térítés vonatkozásaiban a Bizottság felfogása szerint azonban teljesültek.

- (41) A Bizottság értékelésre vonatkozó kétségei az alkalmazott eljárást és az LBBW szakértői által a portfólió tényleges gazdasági értékének kalkulációja során alapul vett feltevéseket érintették, amelyek a Bizottság számára nem tűntek eléggé óvatosnak. Mindenekelőtt a nemfizetés valószínűségére, a bevételi mutatókra, néhány piac ingatlanárainak alakulására és a korrelációkra vonatkozó feltételezések nem voltak elég konzervatívak a Bizottság számára. Ezen felül az ABS-portfólió sem lett teljes mértékben bebiztosítva.

- (42) A Bizottság emiatt kétségeinek adott hangot a tehermegosztásra vonatkozóan (beleértve az ellentételezés is), mivel a tényleges gazdasági érték bármilyen korrekciójának közvetlen következményei lettek volna a kezességért fizetett díj értékelésére.

5. TÁMOGATÁSJOGI ÉRTÉKELÉS

5.1. Állami támogatás fennállása

- (43) Az EUMS. 107. cikkének (1) bekezdése szerint a belső piaccal összeegyeztethetetlen az állami vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

- (44) A Bizottság már az eljárás megindításáról szóló határozatában megállapította, hogy az LBBW feltőkésítése és az eszközátvételi intézkedés állami támogatást képeznek. A tőkeinjekció támogatási eleme 5 milliárd EUR-t tesz ki. A támogatási összeg az eszközátvételi intézkedés esetében az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény szerint a vagyonrészek átruházási értéke és a piaci ár közötti különbözetnek felel meg. Az átruházási érték a portfólió elsődleges veszteségek (first loss) levonása utáni névértéke. 18,143 milliárd EUR (10,137 milliárd EUR és 8,006 milliárd EUR) piaci értékből és 27,915 milliárd EUR (15,635 milliárd EUR és 12,280 milliárd EUR) gazdasági értékből kiindulva az eszközátvételi intézkedésre összesen 9,772 milliárd EUR támogatási összeg adódik.

- (45) Mindkét intézkedés összesített támogatási összege kb. 14,8 milliárd EUR; ami az LBBW kockázati eszközei több mint 9 %-nak felel meg.

⁽¹¹⁾ Forrás: Németország 2009. december 3-i levele.

⁽¹²⁾ HL C 72., 2009.3.26., 1. o.

5.2. A támogatás összeegyeztethetősége a belső piaccal

5.2.1. Az EUMSZ. 107. cikke (3) bekezdése b) pontjának alkalmazása

- (46) Az EUMSZ. 107. cikkének (3) bekezdése b) pontja szerint a Bizottság dönthet úgy, hogy a támogatás a belső piaccal összeegyeztethető, ha „egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetését” szolgálja. A Bizottság megállapítja továbbá, hogy fennáll egy Németország gazdaságában bekövetkezett komoly zavar és hogy a bankokat támogató intézkedés alkalmas e veszély kiküszöbölésére. A támogatásokat ezért a továbbiakban az EUMSZ. 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján kell vizsgálni.
- (47) A Bizottság az eljárást megindításáról szóló határozatában mindkét intézkedést határozott időre engedélyezte az EUMSZ. 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja és a Bizottság vonatkozó közleményei alapján (a Bizottság közleménye az állami támogatásokról szóló szabályoknak a pénzüzetek vonatkozásában a jelenlegi pénzügyi világválsággal összefüggésben tett intézkedésekre történő alkalmazásáról⁽¹³⁾) (banki közlemény), a Bizottság közleménye a pénzüzetek feltökésítéséről a jelenlegi pénzügyi válságban: a támogatás szükséges minimális szintre történő korlátozása és az indokolatlan versenytorzulás kiküszöbölését célzó biztosítékok⁽¹⁴⁾ (feltökésítési közlemény), a Bizottság közleménye az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről⁽¹⁵⁾ (értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény) és a Bizottság közleménye a pénzügyi szektor életképességének helyreállításáról és a jelenlegi válságban hozott szerkezetátalakítási intézkedések értékeléséről az állami támogatási szabályok alapján⁽¹⁶⁾ (szerkezetátalakítási közlemény)). Mivel a Bizottságnak továbbra is versenyjogi aggályai voltak az eszközátvételi intézkedés tekintetében, megindította a vizsgálatot. Ezért a Bizottságnak az eljárás jelenlegi szakaszában először is azt kell megvizsgálnia, hogy az eszközátvételi intézkedés tekintetében továbbra is fennállnak-e a fenntartások, és másodszor, hogy a határozott időre szerkezetátalakítási támogatásként engedélyezett támogatás meghosszabbítása összeegyeztethető-e a belső piaccal.

5.2.2. Az eszközátvételi intézkedés összeegyeztethetősége a belső piaccal

- (48) A Bizottság az eszközátvételi intézkedéseket az EUMSZ. 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja és az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény⁽¹⁷⁾ alapján vizsgálja. Az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény értelmében az olyan intézkedések, amelyek egy bank számára elkerülhetővé teszik veszteségek kimutatását, ill. céltartalékok képzését értékvesztett eszközei

lehetséges elvesztése esetében (vagy ezeket kiegyenlítik) és/vagy saját tőkét szabadítanak fel, eszközátvételi intézkedések, amelyeknek a belső piaccal való összeegyeztethetőségét specifikus kritériumok szerint kell vizsgálni. Ez a vizsgálat a következő kritériumok alapján történik: i) a vagyonelemek alkalmassága az átvételi intézkedésre, ii) átláthatóság és közzététel, iii) a vagyonelemek kezelése, iv) az értékelési eljárás alkalmassága és koherenciája, v) az ellentételezés és a tehermegosztás méltányossága és vi) a benyújtandó szerkezetátalakítási terv Bizottság általi vizsgálatának szükségessége.

- (49) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság megállapította, hogy az LBBW javára nyújtott eszközátvételi intézkedés – eltekintve az értékelési eljárás és a tehermegosztás, beleértve az ellentételezést is, kritériumaitól – az összes fenti kritériumot teljesíti. Németország a felmerült kétségeket több módosító javaslatával lényegében el tudta oszlatni.

Értékelés

- (50) A vizsgálat keretén belül a Bizottság bizottságon belüli és külső szakértők segítségével értékelte a portfóliót. Az ABS-portfólió tényleges gazdasági értéke [14-15] milliárd EUR-t tesz ki, és ezzel [1-2] milliárd EUR-val alacsonyabb az LBBW által megnevezett értéknél. Ezzel szemben a SEALINK-portfólió tényleges gazdasági értéke helyes volt. A Bizottság eszközátvételre szánt vagyonelemek értékelésére vonatkozó kétségei ezzel beigazolódtak.
- (51) Különböző eszközátvételi intézkedések vizsgálata során az érintett bankok eltérő eljárásokat mutattak be a Bizottságnak a portfóliók tényleges gazdasági értékének kiszámítására. Strukturált hiteltermékek esetében az egyik (az LBBW által választott) lehetőség az, hogy az alapul szolgáló vagyonelemek kiesési valószínűségére, korrelációira és az elmaradt hitel-visszafizetésre vonatkozó feltételezéseket egy stressztesztnek vetik alá.
- (52) Annak a kérdésnek a vizsgálatakor, hogy a feltételezések elég óvatosak voltak-e, a Bizottság más ügyek, különösen az LBBW SEALINK-portfóliója és harmadik személyek vizsgálatai alapján orientálódott. Ennek során az eszközösztályok függvényében különböző feltételezéseket vettek alapul. Annak megállapítására, hogyan hatnának ezek a feltételezések az ABS-portfólióra, a Bizottság felkérte az LBBW szakértőit, hogy értékeljenek újra e feltételezések alapján 40 véletlenszerűen kiválasztott és a volumen alapján súlyozott tételt, valamint az öt legnagyobb pozíciót is.

⁽¹³⁾ HL C 270., 2008.10.25., 8. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 10., 2009.1.15., 2. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 72., 2009.3.26., 1. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 195., 2009.8.19., 9. o.

⁽¹⁷⁾ Ezt a közleményt a Bizottság első alkalommal a C 9/09 *Dexia* támogatási ügyben hozott 2009. március 13-i határozatában (még nincs közzétéve) alkalmazta.

- (53) A strukturált hitel-ügyletrészletsorozatok vízesés struktúrája miatt a stresszteszt-feltételezések alkalmazása nagyon különböző hatásokat mutatott ki. Néhány eszközosztály esetében, mint pl. a nem konform hiteleknel az Egyesült Királyságban a portfólió ügyletrészletsorozatai különösen robusztusak voltak. Tényleges gazdasági értékük így még óvatos feltételezések esetében is nagyon megközelítette a piaci árfolyamot, pedig a piaci érték általában a névérték alatt helyezkedik el. Egészen más volt a helyzet néhány *Commercial Mortgage-Backed Securities* (jelzáloggal biztosított kereskedelmi értékpapír) és *Commercial Mortgage Obligations* (kereskedelmi jelzálogkötvény) esetében. Ennél az eszközosztálynál mutatkoztak a legnagyobb különbségek, nem csak a két LBBW portfólió között, hanem a más esetekkel való összehasonlításban is. A szűrőpróba értékelése az új, óvatos kritériumok alapján a szűrőpróba teljes 1 559 millió EUR névértékére 143 millió EUR különbözetet mutatott ki az LBBW szakértői által az ő base case modelljükkel megállapított árhoz képest.
- (54) A Bizottság a teljes portfólióra a potenciális hatást extrapolálással számította ki. Ennek során a Bizottság figyelembe vette a szűrőpróba több minőségi jellemzőjét, annak kizárása érdekében, hogy bizonyos hatások méltánytalanul erősítsék egymást. A számítás alapján a várható veszteség az extrapolációs módszertől és a helyesbítő tényezőtől függően 2,9 milliárd EUR és 4,3 milliárd EUR között helyezkedik el.
- (55) Bizonyos, a portfólióra jellemző, a portfólió szintjén esetleg indokolatlanul negatív hatást gyakorló tulajdonságokat figyelmen kívül hagyva a Bizottság úgy véli, hogy a legkiegyensúlyozottabb vizsgálat esetében a teljes portfólió várható vesztesége [3-4] milliárd EUR körüli. A tényleges gazdasági értéket így [14-15] milliárd EUR-ra, vagyis [1-2] milliárd EUR-val alacsonyabbra becsülik, mint a bejelentésben.

Tehermegosztás

- (56) Az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény szerint a bankoknak az értékvesztett eszközökkel összefüggő költségeket lehetőleg saját maguknak kell viselniük. Ezért a vagyonelemeket egy olyan áron kell átruházni, amely megfelel a tényleges gazdasági értéknek, vagy az alatt helyezkedik el. Ehhez először is az értéket a tényleges gazdasági értékre le kell írni, vagy kezesség esetében, fel kell venni egy first loss záradékot, miszerint a kedvezményezett bank által viselendő elsődleges veszteség megfelel a könyv szerinti érték és a tényleges gazdasági érték közötti különbözethez.
- (57) A jelen támogatási ügyben az eszközátvételi intézkedésre anélkül került sor, hogy az ABS-portfólió értékét előzetesen a tényleges gazdasági értékre leírták volna. A megkövetelt tehermegosztás érdekében azonban az LBBW vállalta, hogy viseli az elsődleges kockázatot (first loss) és az elsődleges veszteségeket a kezességi portfólióból összesen 1,9 milliárd EUR értékben fedezi; időközben ezt az összeget teljes egészében leírták.
- (58) Az ABS-portfólió tényleges gazdasági értékének a Bizottság által végzett, a bankok által eredetileg megadotthoz képest [1-2] milliárd EUR-val alacsonyabb összegre való helyesbítése alapján a várható veszteségeket az ABS-portfólió esetében már nem egyenlítik ki egy előzetes leírással, vagy megfelelő mértékű elsődleges kockázatviseléssel (first loss). Ezért annak érdekében, hogy az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény értelmében biztosítható legyen az intézkedésnek az állami támogatásokra vonatkozó előírásokkal való összeegyeztethetősége, egy kiegészítő leírást kell végezni, amely figyelembe veszi a tényleges gazdasági érték csökkenését, ill. vagyonelemekre nyújtott kezesség esetén helyesbíteni kell az átadási értéket (vagyis emelkedik a kismérvérték) a tényleges gazdasági értékre. Egy ilyen leírás ebben az esetben számviteli okokból nem lenne lehetséges anélkül, hogy a tranzakció struktúrája megváltozna, mivel a strukturált értékpapírok az eszközátvételi intézkedés következtében védettek a potenciális veszteségekkel szemben.
- (59) Következésképpen az átadási érték a tényleges gazdasági érték feletti. A tényleges gazdasági érték feletti kockázatátvállalás esetén az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közleményben rögzített, a teljes ex ante tehermegosztást előíró kritérium nem teljesül. Következésképpen az eszközátvételi intézkedésen belüli támogatási elem megfelelően magasabb és csak akkor engedélyezhető, ha az intézkedés olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek lehetővé teszik e többlettámogatás visszaigénylését (pl. egy claw-back mechanizmussal), vagy egy átfogó szerkezetátalakítást irányoznak elő (vesd össze a (41) preambulumbekezdéssel és az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény 5.2. szakaszával).
- (60) A visszakövetelési rendelkezés (claw back) esetében a kedvezményezett bank a magasabb kockázat-átvállalásból származó előnyt általában később fizeti vissza, vagyis a kezességgel biztosított, a tényleges gazdasági értéket meghaladó teljes összeget vissza kellene fizetnie. Amennyiben teljes visszakövetelésre nincs lehetőség, úgy széles körű kompenzációs intézkedéseket kell előírni.
- (61) Kezesség esetén a tényleges gazdasági értéken felüli összeg visszafizettetése re egy méltányos ellentételezéssel érhető el. Jelen esetben az 1,5 milliárd EUR-ra nyújtott kezességért évi 10 % ellentételezést fizetnek. Ez az ellentételezés a tőkeátvételtől származó, a kezességgel biztosított 1,5 milliárd EUR-ra (jelenlegi ellentételezési tétel 6,25 %) vonatkozó előnyt és a 3,75 % emelést egyaránt lefedi (így tehát összesen évi 56,25 millió EUR összeg adódik) ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁸⁾ A visszakövetelést az egyoldalú felmondás sem érinti, ha csak a kezességet egy 1,5 milliárd EUR-nál alacsonyabb összegre nem csökkentik. Ebben az esetben a további költségeket az LBBW-nek kell viselnie.

(62) Első látásra ez az emelés csekély mértékűnek tűnhet. El kell gondolkodni azonban azon, hogy – mint azt már említettük – jövőbeni veszteségek esetén a kezességet csak akkor veszik igénybe, ha az 1,9 milliárd EUR értékű elsődleges kockázatviselés már kimerült. Így tehát valószínűtlen, hogy a kezességet azelőtt igénybe fogják venni, mielőtt Baden-Württemberg tartomány, mint az állami támogatás nyújtója, az LBBW által fizetett díjakból kiterjedt céltartalékot képzett volna ilyen jellegű kifizetésekre⁽¹⁹⁾. Mivel nem világos, hogy a potenciális, a Bizottság által megállapított veszteségek mikor jönnek létre, az is előfordulhat, hogy a díjfizetések összességében elegendőek lesznek az esetleges veszteségek fedezésére. Az ellentételezés megemlése így hozzájárul ahhoz, hogy eloszlassa a Bizottság kezdeti, a tehermegosztásra vonatkozó kétségeit. Ezen kívül a bank által vállalt szerkezetátalakítás terjedelme és hordereje, valamint a kompenzációs intézkedések olyanok, hogy azok az előírt visszakövetelés esetleges elégtelenségeit kielégítő mértékben kompenzálják. A Bizottságnak a méltányos tehermegosztással kapcsolatos kétségei ebben a vonatkozásban megszűntek.

(63) Mivel a SEALINK-portfólió tényleges gazdasági értéke beigazolódott, e rész vonatkozásában kiigazítás nem szükséges.

Ellentételezés

(64) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság megállapította, hogy a kedvezményezett bank által fizetett ellentételezés megfelelően lefedi az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény értelmében tényleges gazdasági értéként kifejezett kockázaton felül veszteségeket. Az ellentételezést egy olyan kamatláb alapján számították ki, amelyet megfelelő feltőkésítés esetén vettek volna alapul, melynek során mértékűként az értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény értelmében a saját tőke átvételi hatást alkalmazták.

(65) Tekintettel a saját tőke átvételi hatásra az ellentételezést azonban 0,75 %-kal, évi 6,25 %-kal csökkenteni kell. A felügyelet által előírt szavatoló tőke legalább 50 %-nak alapvető tőkeelemnek minősülő (Tier-1) tőkéből kell állnia. A jelenlegi jogszabályok szerint⁽²⁰⁾ a második csoportba sorolt (Tier-2) tőke mennyisége nem haladhatja meg az alapvető tőke (Tier-1) 100 %-át. Ez azt jelenti, hogy saját tőke 50 %-ban alapvető tőkeelemekből (Tier-1) és 50 %-ban második csoportba sorolt (Tier-2) tőkéből tevődhet össze ahhoz, hogy a szavatolótőke-követelmények teljesüljenek. Mivel az Európai Központi Bank 2008. november 20-i, a feltőkésítési intézkedésekre vonatkozó ajánlásának megfelelően az alapvető tőke

(Tier-1) és a második csoportba sorolt tőke (Tier-2) ára között 1,5 % a különbség, így a 150 bázispontos csökkentés méltányos⁽²¹⁾. Amennyiben a feltőkésítési bejelentés után 7 % a likviditásbevitel nélküli alapvető tőkéért méltányosnak tekinthető, úgy a második csoportba sorolt tőkét 5,5 % kamattal kell ellentételezni. A két kamatláb átlaga 6,25 %.

(66) A fenti megfontolások alapján az LBBW-nek 4,476 milliárd EUR összegű tőkeátvételi hatást kell évi 6,25 %-kal ellentételeznie, ami évi 279,75 millió EUR. összegnek felel meg. Az 56,24 millió EUR visszakövetelt összeggel együtt ez évi 336 millió EUR ellentételezést tesz ki, a fent kifejtett szempontok alapján arányos.

5.2.3. A szerkezetátalakítási támogatás összeegyeztethetősége a belső piaccal

(67) A Bizottságnak szerkezetátalakítási támogatásként meg kell vizsgálnia az összes eddigi megmentési intézkedés folytatását. Annak vizsgálata, hogy a támogatás a belső piaccal összeegyeztethető-e, a pénzügyi válsággal háttérrel előtti a Bizottság szerkezetátalakítási közleménye alapján történik. Még ha a Bizottság korábbi határozataiban hivatkozott is a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatásra⁽²²⁾, a szerkezetátalakítási közlemény (49) preambulumbekzdésében világosan leszögezte, hogy a Bizottságnak 2010. december 31-én vagy azelőtt bejelentett támogatásokat a szerkezetátalakítási közlemény alapján és nem a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás alapján, bankoknak nyújtott szerkezetátalakítási támogatásként fogja vizsgálni.

(68) Egy szerkezetátalakítás szükségessége és hordereje vonatkozásában a szerkezetátalakítási közlemény nem határozza meg, hogy adott esetben egy banknak milyen formában kell benyújtania a szerkezetátalakítási tervet, hanem ebben a vonatkozásban korábbi közleményekre hivatkozik. A Bizottság véleménye szerint az LBBW-nek átfogó szerkezetátalakításra van szüksége, mivel a támogatás megakadályozta a bank bankfelügyelet általi bezárását és összességében a bank teljes kockázati eszközállományának több mint 2 %-nak felelt meg. Ez az álláspont összhangban áll a szerkezetátalakítási közlemény (4) preambulumbekzdésével és a értékvesztett eszközök kezeléséről szóló közlemény (55) preambulumbekzdésével.

⁽¹⁹⁾ Lásd különösen a 4. lábjegyzetet.

⁽²⁰⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/48/EK irányelve (2006. június 14.) a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról (átdolgozott változat) (HL L 177., 2006.6.30., 201. o.).

⁽²¹⁾ A Bizottság 2009. július 31-i határozata az N 314/09 számú állami támogatás ügyében, *Az értékvesztett vagyonelemek átvételének német szabályozása* (HL C 199., 2009.8.25., 3. o.).

⁽²²⁾ HL C 244., 2004.10.1., 2. o. A 2008. októberi banki közlemény (42) preambulumbekzdése nyomtatékosan utal erre.

(69) A szerkezetátalakítási közlemény szerint a szerkezetátalakítási tervnek elsősorban azt kell bemutatnia, hogy az a szerkezetátalakítási folyamat, amelynek a kedvezményezett bankot alávetik, alkalmas a hosszú távú életképesség visszaállításának biztosítására. Másodszor a támogatási összeget a feltétlenül szükséges minimumra kell korlátozni és úgy a kedvezményezett, mint annak tulajdonosai, amennyire csak lehetséges, vegyenek részt saját eszközeikkel a szerkezetátalakításban. Intézkedéseket kell hozni a verseny torzulásának korlátozására, ami azért léphet fel, mert a kedvezményezett piaci hatalmát mesterségesen megvédi, és arra, hogy biztosítsuk a verseny által meghatározott bankszektor fennmaradását. Továbbá tisztázni kell az ellenőrzés kérdéseit és az eljárástechnikai szempontokat.

A hosszú távú életképesség helyreállítása

(70) A szerkezetátalakítási terv versenyjogi elfogadásával a Bizottság igazolja, hogy a bank abban a helyzetben van, hogy hosszú távú életképességét állami támogatás nélkül is vissza tudja állítani (a szerkezetátalakítási közlemény 2. szakasza).

(71) A szerkezetátalakítási közlemény szerint a hosszú távú életképesség akkor biztosított, ha az átszervezett bank saját erejéből és összhangban a vonatkozó bankfelügyeleti kritériumokkal képes a tőkéért folytatott versenyben megállni a helyét. Ez azt is magába foglalja, hogy a bank összes költségét fedezni tudja és kockázati profilja figyelembevételével megfelelő mértékű saját tőke hozamot tud kigazdálkodni. A hosszú távú életképesség továbbá azt is megköveteli, hogy az összes kapott állami támogatást vagy úgy, ahogy azt a támogatás nyújtásakor előírták, egy meghatározott időn belül visszafizeti, vagy azért a piacon szokásos mértékű ellentételezést fizet, miáltal biztosított, hogy a pótlólagos állami támogatás bármilyen formája lezárult. Az életképességet mindenekelőtt a vállalkozáson belüli intézkedésekkel és egy elfogadható szerkezetátalakítási terv alapján kell helyreállítani. Ezen kívül a szerkezetátalakítási tervben ki kell térni a bank nehézségeinek okaira és a gyenge pontokra, valamint fel kell vázolni, hogyan lehet a bank problémát megoldani. A szerkezetátalakítás szükségessé teszi az összes olyan üzleti terület feladását, amelyek középtávon nézve strukturálisan veszteségesek maradnának.

(72) Először is az LBBW által a Németország által benyújtott szerkezetátalakítási terv alapján elindított szerkezetátalakítás alkalmasnak tűnik az LBBW életképességének helyreállítására. A szerkezetátalakítási terv 2013 évre [9-11] %-os alapvető tőke mutatóval és [10-12] % saját tőke hozammal számol. Ezek a számok – még rendkívül stresszes feltételek mellett is – messze a szavatolótőke-követelményben előírt szint felett vannak és megfelelnek az LBBW kockázati profiljával rendelkező bankkal szembeni piaci elvárásoknak. Az LBBW a szerkezetátalakítási terv szerint képes lesz arra, hogy összes költségeit fedezze és 2013-ban megkezdje az állami támogatás visszafizetését. Továbbá nincs bizonyíték lehetséges finanszírozási problémákra. Az LBBW likviditása a válság alatt

stabilnak bizonyult és a bank még mindig elegendő likviditási tartalékkal rendelkezik. A jövőbeni finanszírozásokat és finanszírozási költségeket megvizsgáltuk.

(73) Még a pesszimista LBBW-forgatókönyv szerint sem lenne szüksége a banknak további támogatásra, az alapvető tőkelemnek minősülő (Tier-1) tőke mutatója a szerkezetátalakítás során nem esne 7,0 % alá és az alapvető tőke mutató 2013-ban [9-10] %-ot, a saját tőke hozama azonban csak [6-7] %-ot tenne ki. Még abban az esetben is, ha a kockázati költségek és a kockázati eszköz-állomány tovább emelkedne, a bank továbbra is teljesítené az előírt szavatolótőke-követelményeket.

(74) Az LBBW átdolgozott üzleti modellje döntő tényező arra vonatkozóan, hogy a bank életképességének helyreállítása reális elképzelés. Az LBBW-t egy egyértelműen a közép-vállalkozásokra és lakossági ügyfelekre fókuszáló üzleti bankká kell átalakítani, amely (céges és takarékpénztári) ügyfelei egy része számára egy sor corporate-finance és kiválasztott investment-banking terméket is kínál. Kínálatában jól bevezetett termékek találhatók, amelyeket széles ügyfélkör vesz igénybe (ide számítanak a sokéves házi banki kapcsolatok is). Ennek jó alapot kell képeznie egy szolid kereskedelmi banki üzlethez, az opportunistá, a tőkepiac által generált üzleteket pedig le kell építeni.

(75) A Bizottság megvizsgálta a szerkezetátalakítási terv plauzibilitását az LBBW eddigi üzleti eredményei és az aktuális jelentések alapján (beleértve managementi információs rendszer és a kockázatkezelési jelentések eredményeit is). Ezen felül a Bizottság az illetékes felügyeleti hatóság által az európai irányelvekkel összhangban készített kockázatértékelésekre, valamint rating-ügynökségek beszámolóira támaszkodott. A tervezést és az annak alapjául szolgáló feltételezéseket abból a szempontból vizsgáltuk, hogy összeegyeztethető-e a legfrissebb gazdasági előrejelzésekkel és olyan forgatókönyvekkel, amelyeket a bizottság más támogatási ügyekben alapul vett.

(76) A szerkezetátalakítási terv figyelembe veszi az aktuálisan rendelkezésre álló releváns információkat és azt a tényt, hogy a dolgok jövőbeni alakulásával kapcsolatban csak korlátozott kijelentések tehetők. A kockázatok, eredmények és tőkebázis jövőbeni alakulására vonatkozó feltételezések elegendően pesszimistának tűnnek. A nagy és viszonylag koncentrált hitelkönyvből származó – tehát a strukturált értékpapírokba való befektetésekkel kapcsolatos kockázatok miatt legnagyobbnak számító – kockázatokat az eszközátvételi intézkedés következtében behatárolták és így megfelelően kezelték. A fennmaradó, más vagyonelemekből származó kockázatokra és a hitelmegszakítási kockázatokra az LBBW 2009-ben még 2008-hoz képest is jelentősen megnövelte a kockázati tartalékait. 2010-től a kockázati költségek csökkenni fognak és 2013-ra normál szintet érnek el. Ennek ellenére abból indulnak ki, hogy az LBBW kockázati költségei normalizálódott feltételek mellett is kétszer akkorák maradnak, mint az eddigi kockázati tartalékolás és meg fognak egyezni a versenytársak ilyen költségeivel.

- (77) A szerkezetátalakítási terv ezen túl nem gyors javulást feltételez, hanem sokkal inkább a kockázatok és hitelkiesések jelentős emelkedését. A szerkezetátalakítási terv ezeket a szempontokat magasabb kockázati tartalékokkal és magasabb szavatolótké-követelménnyel veszi figyelembe a kockázati migrációk és a nagyobb veszteségek és több kiesés miatt. Ez az LBBW kockázatkezelési és hitelezési egységei által közösen végzett számítások végeredménye és így egy inkább modellalapú kiindulás és a szakértői becslés kombinációjának eredménye. Míg a modellek szerint inkább lassabb javulás rajzolódik ki és ezért a szakértők becslésével szemben összességében magasabb kiesési valószínűségekből indulnak ki, addig a szakértők azon az állásponton vannak, hogy a kiesés miatti veszteségeket a modellek túl alacsonyra kalkulálják. Mindkét oldal adatait megfelelően megtisztítottuk. Továbbá a történelmi összehasonlításokból és az aktuális tervezett értékek szembeállításából is magas konzisztencia mutatkozik a külső konjunkturális és gazdasági indikátorokkal és ezekből kitűnik, hogy a konjunktúra visszaesésének hatásait a tervezés során figyelembe vették.
- (78) A szerkezetátalakítási tervből az is kitűnik, hogy az új ügyletek és hitelek kockázati költségei jelentősen alacsonyabbak lesznek az eddigiekénél, mivel a szerkezetátalakítás lényegesen csökkentheti a költségeket és javul a hitelminőség a fő üzleti területen. Így strukturális értékpapírokba már egyáltalán nem fektetnek be. A legnagyobb kockázatu portfóliók az eszközátvételi intézkedés tárgyát képezték, amely a Bizottság vizsgálati eredményei szerint kielégítő mértékűnek tekinthető. Ezért ebben a vonatkozásban további veszteségek nem várhatók. Az LBBW a szerkezetátalakítási szakaszban mégis a kockázati költségek jelentős emelkedését várja, miközben abból indul ki, hogy az eddigi kockázati tartalékolásnál magasabbak lesznek. A hitelkockázatok alakulására vonatkozó elvárások óvatosak.
- (79) Míg a kiesés miatti veszteségek előrejelzése konzervatív, addig a kiesések valószínűségét – különösen a corporate üzlet területén – alacsonyabbra értékelték, mint a Bizottság. Az LBBW azonban igazolni tudta, hogy a veszteségre vonatkozó elvárások messze meghaladják a történelmi adatokat (az utolsó németországi recesszió adatait) és megfelelnek más, azonos ügyfélcsoportú bankok adatainak. Továbbá kiemelte a bank céges ügyfeleinek (corporates) pénzügyi erejét más európai vállalkozásokkal összehasonlítva és hangsúlyozta az erős házi banki kapcsolatok által nyújtott előnyöket. Ezen túl igazolta, hogy ennek az LBBW összkockázata szempontjából különösen fontos piaci szegmensnek a veszteség-elvárásai megfelelnek a hasonló versenytársak prognózisainak.
- (80) Enyhe bizonytalanság áll fenn a piaci kockázatok alakulása vonatkozásában, miközben azonban a strukturált értékpapírokba, mint az egyik legnagyobb kockázattal növekvő tényezőbe való befektetésnek már nincs jelentősége. Továbbá jelentősen szűkül a saját számlás kereskedelem és az értékpapír kezelés vagyongazdálkodásra és ügyfélorientált üzemeltetésre irányul majd. Ezen felül csökkentik az összes forgalmazott termék számát és korlátozzák azok összetettségét. A szerkezetátalakítási terv tehát a piaci kockázatot megfelelően figyelembe veszi.
- (81) További fontos szempont a ráfordítások alakulása. Itt az LBBW abból indul ki, hogy képes lesz igazgatási költségeinek 25 %-át megtakarítani. Mivel a szerkezetátalakítási terv a munkahelyek számának 20 %-os leépítését és a struktúra, az üzleti területek és a termékek számának karcsúsítását irányozza elő, az ilyen jellegű előrejelzés hitelt érdemlő.
- (82) A vagyonelemek és üzleti tevékenységek szignifikáns csökkentése ellenére az LBBW a korábbiakhoz képest csak csekély mértékű bevételek-visszaesésre számít. Míg a kockázati eszközöket 30 %-kal építik le, arra számítanak, hogy 2009-ben a bevételek 87 %-át érik el. A bevételek összeállítása változni fog, mivel nagyobb jelentőséget nyernek a céges ügyfelekkel folytatott üzemeltetésből származó bevételek. Míg arra számítanak, hogy a bank pénzügyi (tőkepiaci) üzleti területe továbbra is bevételeket hoz, a saját számlás kereskedelembeől származó bevételek helyére a díjak lépnek. Összességében stabilabb és a piaci árak fluktuációjától kevésbé függő bevételek helyzete számíthat.
- (83) Másodszor a szerkezetátalakítási tervnek, hogy az megfelelően a szerkezetátalakítási közlemény követelményeinek, alkalmasnak kell lennie a bank életképességének helyreállítására, fel kell tüntetnie a gyenge pontokat, és fel kell vázolnia, hogyan szüntethetők meg a bank problémái a javasolt szerkezetátalakítási intézkedésekkel. A Bizottság véleménye szerint ez megvalósul, mivel a szerkezetátalakítási terv előírja az aránytalanul terjedelmes hitel-helyettesítő üzletből való kiszállást, az LBBW tőkepiaci aktivitásait úgy terjedelmükben, mint komplexitásukban csökkenti, és külföldi üzleteit összezsugorítja annak érdekében, hogy fő kompetenciáira koncentráljon, amelyek lényegében a lakossági üzlet és a regionális piacokon a kis- és középvállalkozásokkal folytatott üzlet.
- (84) A vállalatirányítás szerkezetének meglévő és potenciális gyenge pontjai megszüntetésének szintén a szerkezetátalakítási terv részét kell képeznie. A Bizottság megállapítja, hogy a szerkezetátalakítási terv alapvető változásokat irányoz elő a jogi forma és a vállalatirányítás vonatkozásában, így az LBBW kevésbé lesz kitéve a tulajdonos nem megengedhető befolyás-gyakorlásának és összességében jobban ellenőrizhetővé válik a vállalkozás.

- (85) A meghozandó intézkedések biztosítani fogják, hogy az LBBW sem alapszabályában, sem üzletpolitikájában és belső eljárásaiban, sem pedig az alapszabályban előírt szervek szerepét és összetételét tekintve nem fog különbözni versenytársaitól. Elegendő óvintézkedés gondoskodik annak megakadályozásáról, hogy az üzleti döntéseket a gazdaságiaktól eltérő megfontolások határozzák meg. Ezen kívül jelentősen javul a vállalkozás ellenőrzésének minősége. Ezen túlmenően a különböző szervek (tulajdonosi közgyűlés, felügyelő bizottság és igazgatóság) szerepe világosabban és koherensebben elválik egymástól; külső szakértőknek a felügyelő bizottságba való bevonásával és a tagok alkalmasságának tesztelésével javul a felügyelő bizottság professzionalitása.
- (86) A bank és tulajdonosai megállapodtak egy olyan vállalatirányítási keretben, amely teljes mértékbe megfelel a magánvállalkozásokkal szemben támasztott követelményeknek és az (önkéntes) német Vállalatirányítási Kódex megvalósítását irányozza elő. Ezen felül a Landesbank Baden-Württembergről szóló törvénybe és az LBBW alapszabályába felveszik az üzemgazdasági alapelvek szigorú alkalmazásának követelményét.
- (87) Az eddigi teherviselői gyűlés széleskörű jogosultságaival a meg nem engedett befolyás-gyakorlás potenciális forrása, azt egy közgyűléssé vagy tulajdonosi gyűléssé alakítják át, a befolyás-gyakorlás lehetőségének kizárásával. A vállalatvezetés és a felügyelő bizottság feladatai és felelősségi területei világosan elválnak egymástól. A vállalatirányítási kódex irányelveivel összhangban a felügyelő bizottsági helyek egyharmadát független tagokkal töltik be. A Német Szövetségi Pénzügyi Szolgáltatási Felügyelet (BaFin) bevezetett alkalmassági kritériumok, amelyek célja az, hogy a kinevezett felügyelő bizottsági tagok megfelelő szakértelemmel rendelkezzenek, az összes tagra érvényesek. A szerkezetátalakítási időszak a felügyelő bizottság elnöki posztját egy független tag tölti be. Az ellenőrzési és mérlegbizottság és a kockázatkezelési bizottság összhangban vannak a legjobb banki vállalatirányítási alapelvekkel (Best-Governance) és még szigorúbb alkalmassági kritériumoknak kell megfelelniük. Annak érdekében, hogy a vállalatirányítási kereten végzett változtatásoknak végleges jelleget kölcsönözzenek, az LBBW közintézményből részvénytársasággá alakul.
- (88) Ezen felül módosítják, ill. már módosították a kockázatkezelési koncepciót és eljárásokat annak érdekében, hogy csökkentsék az olyan döntések számát, amelyek kockázatot foglalnak magukban, de amelyeket nem tisztán üzemgazdasági szempontok alapján hoznak meg. Ezek az intézkedések a lehetőségek keretén belül biztosítják, hogy a vállalatirányítási szempontok ne veszélyeztessék a bank jövőbeni életképességét.
- (89) Ezen kívül semmi sem mutat arra, hogy az LBBW folytatni akarná tevékenységét azokon az üzleti területeken, ahol középtávon veszteséges maradna, vagy amelyek a bankot olyan kockázatoknak tennék ki, amelyek nem felelnének meg kockázatkezelési minőségének, vagy tökéletes megvalósulási mutatójának. A hitelhelyettesítő üzletet teljesen leállították, a meglévő portfóliókat megszüntetik, a saját számlás kereskedelmet visszafogják és a hitelkockázatokat – különösen a koncentrációs kockázatot az LBBW fő üzleti területén belül – szigorúbb ellenőrzés alá vonják, ill. szintén jelentős mértékben leépítik. Összességében az LBBW hozam- és kockázati profiljai átláthatóbbak és egyszerűbbek lesznek.
- (90) Az LBBW levonta a tanulságokat a válságból és számos változtatást hajtott végre üzleti stratégiájában és kockázatkezelésében, amelyek következtében a bank a jövőben kevésbé lesz sérülékeny. Ide tartozik különösen az azokra az üzleti területekre való fókuszálás, amelyeken a bank nagy tapasztalatokkal rendelkezik és ahol hosszú éves hitelkapcsolatok állnak fenn, valamint a koncentrációs kockázat csökkentése.
- (91) Összességében véve az LBBW szerkezetátalakítási terve ezért alkalmas a bank hosszú távú életképességének helyreállítására.
- A kedvezményezett bank saját hozzájárulása
- (92) A szerkezetátalakítási közlemény 3. szakasza értelmében a támogatást a szükséges minimumra kell korlátozni, és a kedvezményezettnek méltányos mértékben hozzá kell járulnia a szerkezetátalakítás költségeihez. A szerkezetátalakítási tervből kitűnik, hogy az LBBW a szerkezetátalakítási közleménnyel összhangban méltányos tehermegosztást irányoz elő, ami elejét veszi az erkölcsi kockázatoknak.
- (93) A szerkezetátalakítási terv semmiféle olyan elemet sem tartalmaz, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a támogatás által nyújtott fedezet mértéke meghaladja az életképesség helyreállításához szükséges költségeket. A nyújtott támogatás szükséges ahhoz, hogy az LBBW az alapmodell (base case) esetében elegendő puffertőkével rendelkezzen és kedvezőtlen forgatókönyv megvalósulása esetén is képes legyen teljesíteni a szavatolótőke-követelményeket. Az LBBW-nek ennél több tőkét nem juttattak.
- (94) Ezen kívül a források szűkössége és a Németország által vállalat akvizíciós tilalom miatt kizárt, hogy vállalati részesedések megszerzésére, vagy új beruházásra állami forrásokat használjanak fel.
- (95) Mint azt a szerkezetátalakítási közlemény (24) preambulumbekzdése előírja, az LBBW szerkezetátalakításának költségeit részben saját maga viseli, amennyiben megfelelő mértékű ellentételezést fizet a tőkeinjekcióért és az eszközátvételi intézkedésért.

(96) Továbbá az LBBW széleskörű értékesítésekkel (beleértve üzleti modellje szempontjából fontos egységek eladását is) hozzájárul a szerkezetátalakításhoz.

(97) Mivel a tulajdonosok tulajdonrészeik arányában fizettek be tőkét a bankba, legalábbis a tulajdonosi csoporton belül megfelelő a tehermegosztás.

(98) De az alacsonyabb rangú tőketulajdonosok is hozzájárulnak az LBBW szerkezetátalakításához azon tilalom következtében, amely nem engedi meg a céltartalékok felbontását az alapvető (Tier-1) és a második csoportba sorolt (Tier-2) eszközök kamatszelvevényeinek kifizetése céljából. A szerkezetátalakítási közlemény (26) preambulumbekzdése értelmében a bank nem használhat fel állami támogatást a saját részesedés ellentételezését szolgáló fizetésekre, ha nem áll elegendő nyereség rendelkezésre. Németország vállalta, hogy a következő három évben tőkeeszközökre csak akkor teljesít adósságszolgálatot, ha ahhoz nincs szükség céltartalékok felbontására. Következésképpen biztosított, hogy saját részesedés ellentételezését szolgáló fizetésekre csak elegendő nyereség esetén kerül sor és a tulajdonosoknak történő kifizetésekre állami támogatást nem használnak fel.

A verseny torzulását megakadályozó intézkedések

(99) A szerkezetátalakítási közlemény 4. szakasza értelmében fontos szerepet játszik a támogatás versenyre gyakorolt torzító hatásának behatárolása, hiszen ez szükséges ahhoz, hogy elkerüljük a verseny túlzott kockázatok vállalása és életképtelen üzleti modellek által okozott torzulásainak fennmaradását. Az ilyen intézkedéseket hozzá kell igazítani annak a piacnak a specifikus problémáihoz, amelyen a kedvezményezett bank a szerkezetátalakítás után működik. Az ilyen támogatások fajtája és formája két kritériumhoz igazodik: először a támogatás mértékéhez, valamint a támogatás nyújtásának feltételeihez és körülményeihez, másodsor annak a piacnak, ill. azoknak a piacoknak a jellemzőihez, amelyeken a kedvezményezett bank a szerkezetátalakítás után működik.

(100) A szerkezetátalakítási közlemény (31) preambulumbekzdésével összhangban értékeli a Bizottság a támogatás mértékét és a verseny abból eredő torzulását, mégpedig úgy, hogy a támogatás összegét abszolút értéként és a bank kockázati eszközeinek arányában is figyelembe veszi. A támogatás ebben az esetben 14,8 milliárd EUR-t tesz ki, mely összeg 5 milliárd EUR feltőkésítést és 9,8 milliárd EUR eszközátvételt tartalmaz. A támogatás összege az intézkedés végrehajtását követően több mint a kockázati eszközök 9 %-a. Az intézkedés tőkemu-

tatója az LBBW saját eszközeinek [40-50] %-át teszi ki (2009. június 30-i állapot). Mivel a kedvezményezett bank ezzel magas támogatást kapott, széleskörű intézkedések szükségesek a verseny támogatás miatti esetleges torzulásainak behatárolására.

(101) A verseny támogatás miatti torzulásának behatárolására hozott intézkedés horderején és terjedelmén kívül a kedvezményezett bank saját hozzájárulását és a tehermegosztást is figyelembe kell venni. A fentiek szerint tudomásul véve, hogy a saját hozzájárulás és a tehermegosztás megfelelő volt, további széleskörű intézkedésekre nincs szükség. A verseny esetleges torzulásainak behatárolása érdekében Németország vállalta, hogy strukturális intézkedéseket hoz, és betart egy sor magatartási kötelezettséget is.

(102) A strukturális intézkedések részeként az LBBW mérlegfőösszegét a nem stratégiai tevékenységek leépítésével és részesedéseinek értékesítésével összesen 41 %-kal építi le a 2008.12.31. fordulónap mérlegfőösszegéhez képest. A meglévő kockázati eszközök állományát [40-60] %-kal csökkentik.

(103) Számos leányvállalat értékesítését tervezik bel- és külföldön, valamint olyan társaságokban meglévő részesedések eladását, amelyeket közjogi hitelintézetekkel együtt Németországban birtokolnak, és amelyek nagy jelentőségűek a közjogi hitelintézetek együttműködése szempontjából. Az LBBW hozzájárult ahhoz, hogy részesedési portfólióját jelentős mértékben csökkentse. Az értékesítések érintik többek között az LBBW egyetlen olyan társaságát amely [...]t tud [...]ban kibocsátani, az LBBW fő üzleti tevékenységének részét képező egységeket (nevezetesen az SFinanzgruppe vállalkozás részesedéseit) és az európai LBBW-leányvállalatokat [...] és az LBBW Luxemburgot, amely társaságok elsősorban az LBBW fő ügyfeleit szolgálják ki a német piacon kívül. Németország vállalta, az LBBW gondoskodik arról, hogy az elidegenítendő egységek értékét nem fogja azzal negatívan befolyásolni, hogy ezekből az egységekből ügyfeleket, vagy személyzetet csábít át magához. Az elidegenítések teljes körű és korrekt lebonyolítását egy megfelelően képzett szakértő (trustee) folyamatosan és teljeskörűen felügyeli és részletesen megvizsgálja. Az értékesítéseket legkésőbb a szerkezetátalakítási időszak végéig le kell bonyolítani. Ellenkező esetben egy elidegenítési vagyonekezelőt (divestiture trustee) neveznek ki, aki [...] az elidegenítések lebonyolításáért.

(104) A leépítések jelentős része a hitelhelyettesítő üzlet területről ered.

- (105) Azoknak a piacoknak a jellemzőire vonatkozó esetleges versenyjogi fenntartások eloszlására, amelyeken a kedvezményezett bank működni fog, nincs szükség (vesd össze a szerkezetátalakítási közlemény (32) preambulumbeközlésével). Ennek oka szerkezetátalakításnak alávetendő bank alacsony piaci jelenléte. Az LBBW piaci jelenléte lényegében csak központi régiójában, Baden-Württembergben erős. Rendszerbeli jelentősége nem belföldi hitelezőként meglévő erős pozíciójából adódik, hanem sokkal inkább a bank összefonódásából más bankokkal és intézményi befektetőkkel. Ezért nincs szükség pótlólagos intézkedésekre a verseny által meghatározott piac biztosításához, ill. helyreállításához. A Bizottság azonban kedvezőnek tartja, hogy az LBBW fő piacain értékesítéseket tervez. A fő üzleti területeken tervezett leépítés a versenytársak számára a központi régióban több üzleti lehetőséget nyithat meg és így az átfogó szerkezetátalakítás további elemének tekinthető.
- (106) E széleskörű strukturális intézkedéseken felül az LBBW vállalta, hogy betart számos magatartási kötelezettséget. Ezek a vállalások túlmutatnak az agresszív marketingről való egyszerű lemondáson. Németország vállalta, hogy az LBBW fő piacain, vagyis a középvállalkozások és a lakossági ügyfelek üzleti területein Németországban, három évig nem kínál a tíz, piaci részesedés alapján legfontosabb versenytársa közül a legkedvezőbb árainál kedvezőbb árakat. Az LBBW nem kerülhet tehát abba a helyzetbe, hogy versenytársainál, akik nem részesültek állami támogatásban, jobb kondíciókat kínálhasson.
- (107) Ezen kívül az LBBW elfogadott egy akvizíciós tilalmat, miszerint a bank nem szerezhet meg konkurens vállalkozást. Ez megakadályozza az LBBW támogatásból finanszírozott rendellenes növekedését. Ezen túlmenően az a vállalat, hogy a bank középtávon kétszámjegyű saját tőke hozam elérésére törekszik és hogy az új üzletek alapjául olyan referencia-kamatlábak szolgálnak, amelyek a kezességvállalási kötelezettségek miatt nem torzítják a versenyt, csökkentik annak kockázatát és valószínűségét, hogy az LBBW a konkurens bankokkal, amelyek nem részesültek állami támogatásban, a teljesítmény-verseny helyett árversenybe száll.
- (108) Továbbá egy új vállalati struktúra gondoskodik a jobb átláthatóságról, amelynek eredményeképpen a leépítendő üzletágak világosan elkülönülnek a fő üzleti területektől és a különböző üzleti partnerek egymástól való elhatárolására és szétválasztására is sor kerül. A tőkepiaci üzlet jelentős leépítése kevésbé adott az a lehetőség, hogy a hitelüzlet esetleges gyenge operatív eredményeit elrejtse, így ez a piacnem javulni fog és ezáltal csökken a verseny potenciális torzulásának lehetősége.
- (109) Tekintettel erre a különböző elemekből álló és egymást kiegészítő intézkedéskötegre a Bizottság úgy véli, hogy az

LBBW-nek nyújtott magas támogatás ellenére elegendő övintézkedést hoztak a verseny esetleges torzulásának behatárolása érdekében.

5.2.4. Megvalósítás és ellenőrzés

- (110) A szerkezetátalakítási közlemény 5. szakasza értelmében a Bizottságnak rendszeres időközönként részletes jelentéseket kell benyújtani, hogy megvizsgálhassa, szabályszerűen valósítják-e meg a szerkezetátalakítási tervet. Az első jelentést legkésőbb hat hónappal a szerkezetátalakítási terv jóváhagyását követően kell benyújtani a Bizottságnak. Annak érdekében, hogy a Bizottság megvizsgálhassa, szabályszerűen valósítják-e meg a szerkezetátalakítási tervet, Németország az ellenőrzésre felhatalmazott vagyonkezelőt nevez ki és évente előrehaladási jelentést nyújt be. Az első jelentést 2010 májusában kell benyújtani. Ezért a Bizottság úgy véli, hogy gondoskodott a szerkezetátalakítási terv megvalósításának szabályszerű ellenőrzéséről.
- (111) A Bizottság gyakorlata az, hogy a tagállamoknak rendkívüli körülmények esetén engedélyezi a vállalások kiigazítását⁽²³⁾. A Bizottság ezért, amennyiben ténylegesen indokolt, Németország kérelmére engedélyezni fogja a megvalósítási határidők meghosszabbítását, vagy egyes vállalatok, vagy az összes vállalt intézkedés hatályon kívül helyezését és/vagy helyettesítését.

6. KÖVETKEZTETÉS

- (112) A Bizottság először is figyelembe véve a Németország által 2009. december 3-án eszközölt változtatásokat úgy ítéli meg, hogy a eszközátvételi intézkedés összhangban van az értévesztett eszközök kezeléséről szóló közleménnyel, következképpen az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdése b) pontja értelmében összeegyeztethető a belső piaccal. Ez a módosított intézkedés eloszlatta a Bizottság 2009. június 30-i, az eljárás megindításáról szóló határozatában kifejtett versenyjogi aggályait.
- (113) Másodszor a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a szerkezetátalakítási intézkedések alkalmasak az LBBW hosszú távú életképességének helyreállítására, megfelelő tehermegosztásról gondoskodnak és megfelelőek és méltányosak ahhoz, hogy ellensúlyozzák a verseny szóban forgó támogatási intézkedés által okozott torzulását. Az LBBW benyújtott szerkezetátalakítási tervet teljesíti a szerkezetátalakítási közleményben foglalt kritériumokat, így a szerkezetátalakítási intézkedések az EUMSz. 107. cikkének (3) bekezdése b) pontja értelmében a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthetők. A tőkeinjekció és a kezességek ezért a szerkezetátalakítási tervben foglaltak szerint engedélyezhetők,

⁽²³⁾ Vesd össze a Bizottság C 10/08 számú IKB ügyben 2008. október 22-én hozott határozatával (HL L 278., 2009.10.23., 32. o.).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Baden-Württemberg tartomány által a Landesbank Baden-Württemberg javára, két értékvesztett strukturált értékpapírokból álló portfólió tekintetében hozott eszközátvételi intézkedés az EUMSz. 107. cikke (1) bekezdése értelmében állami támogatás.

A támogatás a belső piaccal összeegyeztethető.

2. cikk

A Landesbank Baden-Württemberg javára állami tulajdonosa által nyújtott szerkezetátalakítási támogatás az EUMSz. 107. cikke (1) bekezdése értelmében állami támogatás.

A támogatás azzal a feltétellel, hogy betartják a jelen határozat mellékletében felsorolt vállalásokat, összeegyeztethető a belső piaccal.

3. cikk

E határozat címzettje a Németországi Szövetségi Köztársaság.

Kelt Brüsszelben, 2009. december 15-én.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

Németország vállalásai

Németország vállalta, hogy az LBBW szerkezetátalakítási tervét teljesíti, és a következő (a mérlegfőösszeg és a kockázati eszközállomány csökkentésére, valamint az elidegenítésekre vonatkozó) ígervényeket és magatartási kötelezettségvállalásokat tette:

„A német kormány és az LBBW az LBBW szerkezetátalakításának következő strukturális intézkedéseire tesznek ígéretet:

3. Az LBBW 2008 évi eszközállományából (kb. 448 milliárd EUR mérlegfőösszeg 2008.12.31. fordulónappal) kb. 182 milliárd EUR-t, azaz kb 41 %-t leépít. Ebből kb. [125-135] milliárd EUR leépítését 2013. december 31-ig realizálják.
4. Az LBBW 2008 évi kockázati eszközállományából (kb. 178 milliárd EUR-t 2008.12.31. fordulónappal) kb. [80-100] milliárd EUR-t, azaz kb [40-60] %-t leépít. Ebből kb. [60-80] milliárd EUR leépítését 2013. december 31-ig realizálják.
5. Az LBBW következő részesedéseit, amennyiben ezeket még nem idegenítették el, úgy legkésőbb a megadott időpontokig a lehető legjobb áron értékesítik. Ennek során a mai üzleti volumen részesedéseinek lényeges, értékmeghatározó elemeit az értékesítésig meg kell őrizni és értékesíteni kell.
 - a. Sachsen DV Betriebs- und Servicegesellschaft mbH (2009. augusztusban értékesítve)
 - b. quirin bank AG (2009. szeptemberben értékesítve)
 - c. DekaBank Deutsche Girozentrale (értékesítése [...] végéig tervezett)
 - d. Lassarus Handels GmbH (értékesítése/felszámolása [...] végéig tervezett)
 - e. LBBW Securities LLC (Broker/Dealer) (értékesítése/bezárása [...] végéig tervezett)
 - f. LBBW Luxemburg S.A. ([...] értékesítése [...] végéig tervezett, [...] felszámolása)
 - g. LRI Invest S.A. (értékesítése [...] végéig tervezett)
 - h. LBBW Asset Management (Írország) plc (értékesítése, ill. bezárása [...] végéig tervezett)
 - i. LBS Landesbausparkasse Baden-Württemberg[...] (értékesítése [...] végéig tervezett)
 - j. SV Sparkassen Versicherung Holding AG (értékesítése [...] végéig tervezett)
 - k. LBBW Immobilien GmbH (lakásállomány) (értékesítése [...] végéig tervezett)
 - l. [...] (értékesítése [...] végéig tervezett)
 - m. [...] (értékesítése [...] végéig tervezett).
 - n. [...] (értékesítése [...] végéig tervezett).
6. Az 5 pontban felsorolt részesedések értékesítése [...] hónappal, legkésőbb azonban 2013.12.31.-ig elhalasztható, amennyiben az LBBW igazolja, hogy a tranzakcióból befolyó elidegenítési bevétel alacsonyabb, mint az LBBW Kereskedelmi Törvénykönyv szerinti egyedi vagy különálló pénzügyi kimutatásában szereplő mindenkor könyv szerinti érték, vagy az a konszern IFRS (Nemzetközi Pénzügyi Jelentési Szabványok) szerinti konszolidált éves beszámolójában veszteséget okozna.
7. Az 5 pontban feltüntetett ígervények teljes körű és korrekt megvalósítását egy megfelelő képzettségű szakértő (**trustee**), előnyösen egy könyvvizsgáló folyamatosan és teljeskörűen felügyeli, és részletesen megvizsgálja. A trustee azt is megvizsgálja, hogy a vételárra vonatkozó döntést gazdasági kritériumok alapján hozták-e meg. Az LBBW jelen határozat kézbesítésétől számított három hónapon belül javasol a Bizottságnak egy megfelelő független szakértőt. A Bizottság fenntartja magának szakértő kinevezéséhez való hozzájárulás jogát. A Bizottság a szakértőtől igazolásokat és pontosító nyilatkozatokat kérhet be. A szakértő költségeit az LBBW-t terhelik.

8. Amennyiben az 5 pontban megnevezett részesedések egyikét nem értékesítenék a mindenkor megnevezett fordulónapig, beleértve a határidő rendelkezésre álló meghosszabbítási lehetőségeit is, úgy a Bizottság külön határozatban dönthet arról, hogy az adott részesedést egy elidegenítési vagyongazdálkodónak (*divestiture trustee*) kell értékesítenie. Az elidegenítési vagyongazdálkodó költségei az LBBW-t terhelik.

9. Az LBBW a következő képviselőit a lehető leggyorsabban, de legkésőbb 2010.12.31.-ig bezárja:

- a. Barcelona
- b. Madrid
- c. Párizs
- d. Amszterdam
- e. Milánó
- f. Budapest
- g. Varsó
- h. Prága

London, New York, Szingapúr és Tokió városok kirendeltségeinek méretét számottevően csökkentik.

A német kormány és az LBBW vállalják, hogy az LBBW betartja az alábbi magatartási kötelezettségeket:

- 10. Az LBBW a szerkezetátalakítási terv legkésőbb 2012.12.31.-ig történő megvalósítása során hátrasorolt tőkére csak akkor teljesít adósságszolgálatot, ill. csak akkor tartózkodik a hátrasorolt tőke veszteségként való leírásától, ha erre a tartalékok valamint a Kereskedelmi Törvénykönyv (HGB) 340. § f/g pontjai szerinti rendkívüli tétel felszabadítása nélkül is kötelezett.
- 11. Az LBBW 2012.12.31.-ig nem vásárol az LBBW-vel versenyben álló pénzügyintézetektől. Más részesedési üzletekre, amelyek az LBBW üzleti modelljének keretein belül az eredeti ügymenet körébe sorolhatók, továbbra is lehetőség van, ha azok a bank életképességét nem befolyásolják kedvezőtlen módon.
- 12. Az LBBW a gazdasági alapelvek figyelembevételével és az LBBW új üzleti modelljének keretein belül közreműködik egy általános tartományi banki konszolidációban. Amennyiben az LBBW-nek egyes tartományi bankokkal való összefonódásokat kell megvizsgálnia, úgy az LBBW ennek során az összefonódott intézmény hosszú távú életképessége biztosításának követelményeit és annak a reálgazdaság méltányos hitelezésére irányuló tartós képességét tartja szem előtt. Egy lehetséges tartományi banki konszolidáció keretein belüli esetleges vásárlásokhoz vagy összeolvadásokhoz a Bizottság előzetes hozzájárulása szükséges.
- 13. Az LBBW azokban a piaci szegmensekben, ahol szignifikáns piaci részesedéssel rendelkezik, vagyis a közép-vállalkozások és a lakossági ügyfelek üzleti területein, 2012.12.31.-ig nem kínál 10 (a piaci részesedés alapján) legfontosabb versenytársa közül a legkedvezőbb árainál kedvezőbb árakat.
- 14. Az LBBW nem reklámozza magát a támogatási intézkedéssel, vagy a versenytársakkal szemben abból származó előnyökkel.
- 15. LBBW hitelezési és tőkebefektetési tevékenysége keretein belül a piacon szokásos és a szavatoló tőke-követelményeket, valamint a bank gazdálkodása szempontjából méltányos feltételekkel figyelembe veszi a gazdaság, különösen a közép-vállalkozások hitel igényét.
- 16. Továbbá az LBBW felülvizsgálja belső motivációs rendszereit azok megfeleltetése szempontjából, és odahat, hogy ezek a rendszerek ne csábítsanak méltánytalan kockázatok vállalására, és hogy ezek igazodjanak a tartós és hosszú távú vállalati célkitűzésekhez és átláthatóak legyenek.
- 17. LBBW kibővíti a kockázati monitoring és kockázatfelügyeleti területeket. Ennek során a teljes hitelhelyettesítő üzletet elválasztják a bank fő üzleti területeitől és a funkcionálisan különálló Belső Szerkezetátalakítási Egység (Internal Restructuring Unit) (*IRU*) alá rendelik. Ez az egység biztosítja a leépítendő aktivitások különálló megjelenítését, beszámolását és irányítását.

18. LBBW a takarékpénztári üzletet 2010.12.31.-től különállóan jeleníti meg.
19. LBBW körültekintő, megbízható és a fenntarthatóság elvét követő üzletpolitikát folytat.
20. LBBW nem használja ki likviditási előnyként a kezességi struktúra EKB-képességét.
21. LBBW a kezesség nyújtásáért visszamenő hatállyal kezdetben évi 6,25 % díjat fizet a kiinduló tőkeátvételi hatás alapján. Ez a mindenkor rendelkezésre álló kezesség csökkenésével arányosan csökken. LBBW ezen felül évi 3,75 % ellentételezést fizet a kezesség értékpapírosított portfólióra vonatkozó, 1,5 milliárd EUR-t meg nem haladó részösszege után. Vagyis az LBBW ezt a pótlólagos ellentételezést mindaddig teljes összegben fizeti, amíg az értékpapírosított portfólióra eső kezesség összege még legalább 1,5 milliárd EUR-t tesz ki; amennyiben a kezesség összege 1,5 milliárd EUR alá csökken, úgy már csak a fennmaradó kezesség összege után kell megfizetnie a 3,75 %-os ellentételezést.

A vállalatirányításra vonatkozó ígérvények

22. Az eddigi igazgatási tanácsot egy független felügyelő bizottsággá alakítják át a vállalatirányítási kódex irányelvei szerint.
- a. A felügyeleti és ellenőrzési funkciókat kizárólag a felügyelő bizottság gyakorolja, azokat már nem osztják el két grémium (teherviselői gyűlés és igazgatási tanács) között. Az alapvető jelentőségű üzletekre a felügyelő bizottság fenntartja a szokásos hozzájárulási jogokat.
- b. Az LBBW igazgatósága a napi és operatív ügyvezetését önállóan végzi és ezért kizárólag a vállalkozással szemben felel. Kizárt annak lehetősége, hogy akár a felügyelő bizottság, akár a tulajdonosi gyűlés vagy közgyűlés utasíthassa az igazgatóságot.
- c. Az eddigi teherviselői gyűlést egy közgyűléssé vagy tulajdonosi gyűléssé alakítják át. Jogosítványait a közgyűlés részvénytársasági jog szerinti tipikus feladatokra (pl. a nyereség felhasználásáról szóló határozathozatal, vállalkozási szerződések megkötése, felszámolási határozatok stb.) koncentrálják.
- d. A felügyelő bizottság összes tagjának rendelkeznie kell a tőkekövetelmény-direktíva (capital requirements directive – CRD) aktuális változata, ill. a német hitelügyi törvény (KWG) 36. § 3. bekezdés 1. oldal szerinti alkalmassággal. Tagnak alkalmas az, aki megbízható és birtokában van az ellenőrző funkció gyakorlásához, valamint az LBBW által folytatott ügyletek megítéléséhez és felügyeletéhez szükséges szakmai ismereteknek.
- e. A felügyelő bizottság tagjainak száma 21 főre csökken.
- f. A részesedések tulajdonosainak járó helyek felét külső szakértőkkel töltik be.
- g. A szerkezetátalakítási szakaszban, vagyis a vállalatirányítási szempontok bevezetésétől a jogi forma 2013-ban történő, 24. pont (lásd lent) szerinti megváltoztatásáig a felügyelő bizottság elnöki posztját egy olyan személy tölti be, akit a felügyelő bizottságba az 22. pont f betű (lásd fent) szerint delegáltak. Ezt követően az elnök kinevezése a német és európai részvénytársasági jogban előírt törvényes eljárással történik.

23. Bizottságok

a. Kockázatkezelési bizottság

A jelenlegi hitelbizottság klasszikus kockázatkezelési bizottsággá alakul, amelynek nemcsak a hitelügyi döntésekhez kell hozzájárulnia az illetékességi rendnek megfelelően, hanem intenzíven foglalkozik az átfogó kockázatkezelés témáival is. A bizottság elnöke a felügyelő bizottság egyik, megfelelő bankszakmai ismeretekkel rendelkező tagja.

b. Ellenőrzési és mérlegbizottság

Az ellenőrzési bizottságot a felügyelő bizottság egy olyan tagja vezesse, aki speciális ismeretekkel rendelkezik a banki számvitel területén.

c. Elnökségi bizottság (személyzeti és jelölőbizottság)

Személyzeti kérdésekre elnökségi bizottság alakul. A tulajdonosok képviselői ebben a bizottságban egyben jelölőbizottságot is képeznek, amely a tulajdonosi gyűlés vagy közgyűlés számára javaslatot tesz a felügyelő bizottsági helyek betöltésére alkalmas jelöltekre.

24. Jogi forma megváltoztatása: haladéktalanul, de legkésőbb 2010.12.31.-ig be kell vezetni az európai részvénytársaság, ill. részvénytársaság vállalatirányítási szempontjainak összes lényeges tartalmi elemét (a 22. és 23. pontokban leírtak szerint). Legkésőbb 2013.12.31.-i hatállyal az LBBW-t európai részvénytársasággá (SE), ill. részvénytársasággá alakítják át, melynek során a tartalmi vállalatirányítási elemek 2010 végéig történő bevezetésének mérföldkövének felül a jogi forma váltásának törvényi és alapszabálybeli kiigazításait is úgy kell előkészíteni, hogy ez legkésőbb 2013.12.31.-ig befejeződjön.

25. Az üzemgazdasági szempontok szerinti vállalatvezetés biztosítása

a. Általános elvek

A Landesbank Baden-Württemberg-ről szóló törvényben (Landesbankgesetz – LBWG) egyértelművé kell tenni, hogy a tartományi bank ügyleteit gazdasági alapelvek szerint kell végezni és ennek során figyelembe kell venni a tartományi banki feladatokat is.

b. Üzletspecifikus elvek

Biztosítják, hogy az új üzleteket olyan referenciakamatok alapján kalkulálják, amelyek nem okoznak torzulást a kezességnyújtási felelősségvállalási kötelezettségek miatt.

c. A tulajdonosokhoz való viszony

A tulajdonosokhoz való viszonyban a részvénytőkével rendelkező társaság és részvényesei közötti tipikus kölcsönös függetlenség elve (ún. *arms-length* elv) érvényesüljön. A vagyon a tulajdonosok részére csak mérleg szerinti nyereség és felszámolási bevétel formájában osztható ki.

26. A szakmában szokásos mértékű hozamra (Return on Equity) való törekvés: az LBBW arra törekszik, hogy a szerkezetátalakítási terveknek megfelelően középtávon (vagyis az átalakítás 2013-as befejeződése után) és azután is [10-12] %-os adózás előtti saját tőke hozamot gazdálkodjon ki a kockázati profilnak megfelelő szavatolótekeellátottság mellett.

Egyéb vállalások

27. 2013-ig minden évben, 2013 évet is beleértve, Németország jelentést nyújt be a Bizottságnak az elért haladásról. A jelentésnek tartalmaznia kell a szerkezetátalakítási terv megvalósításának előrehaladásáról szóló összefoglalót, továbbá a jelen határozat szerinti részesedés-értékesítések, valamint leányvállalat-, részleg- és telephely-bezárások részleteit. Fel kell tüntetni az értékesítés vagy bezárás időpontját, a 2008.12.31.-i könyv szerinti értéket, a vételárat, az eladással vagy bezárással összefüggő összes nyereséget vagy veszteséget. A jelentést az LBBW éves zárásának az igazgatótanács (ill. felügyelő bizottság) általi jóváhagyását követő egy hónapon belül, de legkésőbb az adott év május 31-ig kell benyújtani ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Forrás: Németország [...] levele."